

LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU KOLĒĢIJA

LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU PADOME
Elizabetes iela 63 – 1, Rīga, LV-1050, Latvija
tālr. 67358487, e-pasts: padome@advokatura.lv, www.advokatura.lv

**Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas
zvērinātu advokātu Iekšējās kontroles sistēmas instrukcija
„Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas
finansēšanas novēršana un starptautisko un nacionālo sankciju ievērošana”
(Saīsinātie nosaukumi – Iekšējās kontroles sistēmas instrukcija/ IKS Instrukcija/
Instrukcija)**

*Apstiprināta ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes
2009.gada 15.decembra lēmumu Nr.221
Ar grozījumiem, kuri apstiprināti ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes
2017.gada 14.marta lēmumu Nr.56 (protokols Nr.4)
2019.gada 3.decembra lēmumu Nr.206 (protokols Nr.15)
2020.gada 4.februāra lēmumu Nr.23 (protokols Nr.2)
2020.gada 30.jūnija lēmumu Nr.110 (protokols Nr.12)
2020.gada 27.oktobra lēmumu Nr.167 (protokols Nr.16)
2021.gada 16.marta lēmums Nr.48 (protokols Nr.4)
2021.gada 9.novembra lēmums Nr.366 (protokols Nr.14)
2022.gada 4.oktobra lēmums Nr.206 (protokols Nr.12)
2023.gada 5.septembra lēmums Nr.252 (protokols Nr.10)
2024.gada 15.jūlija lēmums Nr.216 (protokols Nr.9)
2025.gada 11.februāra lēmums Nr.52 (protokols Nr.2)
2026.gada 9.maija lēmums Nr.185 (protokols Nr.10)
Izdota saskaņā ar
Latvijas Republikas Advokatūras likuma 34.panta 4.punktu
un
Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas
novēršanas likuma 45.panta (1) daļas 2.punktu un 46.panta (2) daļas 1.punktu
un
Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 13. panta (4^a) daļu un
13.¹ pantu*

Satura rādītājs

Preambula	3
I nodaļa. Vispārīgie noteikumi	5
II nodaļa. Klienta izpēte	12
III nodaļa. Risks un riska izvērtējums	22
IV nodaļa. Klienta darījumu uzraudzība un dokumentu glabāšana	27
V nodaļa. Aizdomīgi darījumi un atturēšanās no darījumu veikšanas	29
VI nodaļa. Sliedzņa deklarācija (nodaļa izslēgta ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2021.gada 16.marta lēmumu Nr.48 (protokols Nr.4)).....	32
VII nodaļa. Apmācības	32
VIII nodaļa. Noslēguma jautājumi	33

Preambula

(1) Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas Iekšējās kontroles sistēmas instrukcija (turpmāk – IKS Instrukcija), izdota saskaņā ar Latvijas Republikas Advokatūras likumu, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumu un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu un publicēta www.advokatura.lv,

(2) IKS Instrukcijas izstrādes laikā ņemtas vērā FATF (*Starptautiskā Finanšu darījumu darba grupa*) 2008.gada 23.oktobra rekomendācijas juridiskās profesijas pārstāvjiem un FATF 2019.gada 26.jūnija vadlīnijas juridiskās profesijas pārstāvjiem, publicētas <https://www.fatf-gafi.org/> un www.advokatura.lv,

(3) ņemot vērā to, ka Latvijas Republikas Satversmes 92.pants garantē ikviena tiesības aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā,

(4) ņemot vērā to, ka Kriminālprocesa likuma 20.pantā ir nostiprinātas katras personas tiesības uz aizstāvību, tajā skaitā izvēlēties savu aizstāvības pozīciju un uzaicināt aizstāvi pēc savas izvēles,

(5) ņemot vērā to, ka Kriminālprocesa likuma 122.pantā ir nostiprināta advokāta procesuālā imunitāte juridiskās palīdzības sniegšanā,

(6) ņemot vērā to, ka Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodeksa 2.3.punktā ir nostiprināts advokāta konfidencialitātes pienākums attiecībā uz informāciju, kas iegūta, sniedzot juridisko palīdzību,

(7) ņemot vērā to, ka atbilstoši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 3.panta pirmās daļas 4.punkta a-d apakšpunktos noteiktajam advokāts ir šī likuma subjekts gadījumos, kad advokāts, darbojoties savu klientu vārdā un labā, veic profesionālās darbības, kuras saistītas ar noteiktu kategoriju darījumiem (a) nekustamā īpašuma, komercsabiedrības kapitāla daļu pirkšana vai pārdošana; (b) klienta naudas, finanšu instrumentu un citu līdzekļu pārvaldīšana; (c) visu veidu kontu atvēršana un pārvaldīšana kredītiestādēs vai finanšu iestādēs; (d) juridisku veidojumu dibināšana, vadība vai darbības nodrošināšana, kā arī attiecībā uz juridiska veidojuma dibināšanai, vadīšanai un pārvaldīšanai nepieciešamu ieguldījumu veikšana,

(8) ņemot vērā to, ka atbilstoši Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 2.panta otrajā daļā noteiktajam likums attiecas uz visām personām (tātad arī advokātiem – redakcijas piezīme) un tām ir pienākums ievērot un izpildīt starptautiskās un nacionālās sankcijas,

(9) ņemot vērā to, ka atbilstoši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 31.⁴ pantā noteiktajam advokāta ziņošanas pienākumam ir nepieciešams noteikt precīzu robežu starp šī pienākuma pildīšanu un konfidencialitātes pienākuma pildīšanu,

(10) ņemot vērā to, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai veiktie pasākumi nedrīkst ierobežot brīvu pieeju juridiskajai palīdzībai atbilstoši to sniegšanas tiesiskajiem mērķiem,

(11) ņemot vērā to, ka pie advokātu darbību ierobežojošo noteikumu ievērošanas ir nepieciešams ievērot pamatprincipus, kas regulē advokātu profesionālo darbību, tajā skaitā konfidencialitātes pienākumu un personas tiesību uz aizstāvību nodrošināšanu,

(12) ņemot vērā to, ka IKS Instrukcijas prasību pildīšana nodrošina iespēju advokātam izvairīties no iespējamās iesaistīšanās noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā un terorisma un proliferācijas finansēšanā, kā arī veicina starptautisko un nacionālo sankciju ievērošanu,

(13) ņemot vērā to, ka advokāta un klienta attiecības veidojas pēc savstarpējas vienošanās noslēgšanas, tomēr atbilstoši Latvijas Republikas Advokatūras likuma 67.pantam advokāta konfidencialitātes pienākums attiecas ne tikai uz lietas vešanas laiku un pēc lietas pabeigšanas, bet arī uz gadījumiem, ja advokāts nav uzņēmis konkrētas lietas vešanu, bet ir tikai uzklaušījis iespējamā klienta situācijas izklāstu,

(14) ņemot vērā to, ka Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā noteiktā mērķa sasniegšanai noteiktos gadījumos ir nepieciešams veikt advokāta klienta izpēti, nepārtrauktu uzraudzību un klienta lietu glabāšanu,

(15) ņemot vērā to, ka Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma prasības šī likuma subjektiem ir nepieciešams ievērot neatkarīgi no risku novērtēšanas rezultātiem, izņemot klienta padziļinātas izpētes pienākumu,

(16) ņemot vērā to, ka juridiskās palīdzības sniegšana nevar tikt apgrūtināta ar papildu pienākumiem, kas neietilpst advokāta kompetencē un kas nonāk pretrunā ar juridisko pakalpojumu sniegšanas tiesiskajiem mērķiem,

(17) ņemot vērā to, ka advokāts nevarētu pienācīgi veikt savu uzdevumu konsultēt, aizstāvēt un pārstāvēt klientu, savukārt, klientam tiktu liegtas tam garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu, ja advokāts tiesas procesā vai tā sagatavošanas stadijā sadarbotos ar valsts iestādēm, tām nododot informāciju, kas iegūta, sniedzot juridisko palīdzību, pārstāvēt vai aizstāvēt klientu,

(18) ņemot vērā to, ka Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasību ievērošanai ir nepieciešama papildus rekomendāciju izstrādāšana un vienveidīga piemērošana,

(19) Latvijas Zvērinātu advokātu padome ir apstiprinājusi katram advokātam pieejamu IKS Instrukciju, kas satur kārtību par veicamo pasākumu kopumu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas

likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasību izpildes nodrošināšanai,

(20) ņemot vērā to, ka advokāta veicamo pasākumu kopums Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasību izpildes nodrošināšanai ir atkarīgs no advokāta darbības un sniegtās juridiskās palīdzības specifikas, IKS Instrukcija izstrādāta ar mērķi noteikt kopējās vadlīnijas, pamatojoties uz kurām, advokāts nosaka savus individuālos rīcības noteikumus atbilstoši konstatētajam riskam, nepieciešamības gadījumā piemērojot stingrākus riska novēršanas pasākumus.

I nodaļa. Vispārīgie noteikumi

1. Instrukcijā lietotie termini

1.1. Atbildīgā persona – persona, kura ir atbildīga par Instrukcijas prasību izpildi:

1.1.1. individuāli praktizējošs advokāts, ja juridisko palīdzību advokāts sniedz patstāvīgi;

1.1.2. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2021.gada 9.novembra lēmumu Nr.366, protokols Nr.14);*

1.1.3. Komerclikumā noteiktā kārtībā komercreģistrā reģistrēta zvērinātu advokātu biroja - personālsabiedrības biedrs vai pilnvarots biroja biedrs;

1.1.4. Komerclikumā noteiktā kārtībā komercreģistrā reģistrēta zvērinātu advokātu biroja – sabiedrības ar ierobežotu atbildību valdes loceklis vai pilnvarots valdes loceklis.

1.2. Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšana – vienreizēja/īslaicīga/atsevišķa juridiskās palīdzības sniegšana, kurai nav ilgstošs raksturs.

1.3. Divējādas nozīmes preces – divējāda (civila un militāra) lietojuma preces (piemēram, iekārtas, materiāli, ķīmiskas vielas, programmatūras, tehnoloģijas) un pakalpojumi (piemēram, pārvadājumi, starpniecība, tranzīts), kas ietverti Padomes regulas (EK) Nr.428/2009 1.pielikumā, Padomes regulas (ES) Nr.833/2014 2.pielikumā, Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā un Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā.

1.4. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2024.gada 15.jūlija lēmumu Nr.216, protokols Nr.9).*

1.5. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2024.gada 15.jūlija lēmumu Nr.216, protokols Nr.9).*

1.6. Instrukcija – šī Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas zvērinātu advokātu Iekšējās kontroles sistēmas instrukcija „Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana un starptautisko un

nacionālo sankciju ievērošana” (Saīsinātie nosaukumi – Iekšējās kontroles sistēmas instrukcija/ IKS Instrukcija/ Instrukcija).

1.7. Klienta darījums – zemāk norādītie darījumu veidi:

1.7.1. nekustamā īpašuma, komercsabiedrības kapitāla daļu pirkšana vai pārdošana;

1.7.2. klienta naudas, finanšu instrumentu un citu līdzekļu pārvaldīšana;

1.7.3. visu veidu kontu atvēršana vai pārvaldīšana kredītiestādēs vai finanšu iestādēs;

1.7.4. juridisku personu, juridisku veidojumu, uzticības operāciju (trastu) izveidošana, vadīšana vai pārvaldīšana, kā arī šo darbību izpildei nepieciešamo ieguldījumu veikšana;

1.8. Likums – Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums.

1.9. Nacionālās sankcijas – atbilstoši Latvijas normatīvajiem aktiem un starptautiskajām tiesībām attiecībā uz sankciju subjektu noteikti ierobežojumi, kurus noteicis Ministru kabinets.

1.10. NILL – noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija.

1.11. OFAC - Amerikas Savienoto Valstu Valsts kases departamenta Ārvalstu kapitāla kontroles biroja sankcijas.

1.12. Pastāvīga juridiskās palīdzības sniegšana – ilgstoši paredzēta juridiskās palīdzības sniegšana, par kuru advokāts ar klientu noslēdz vienošanos par juridiskās palīdzības sniegšanu.

1.13. PF – masu iznīcināšanas ieroču izgatavošanas, glabāšanas, pārvietošanas, lietošanas vai izplatīšanas (proliferācijas) finansēšana.

1.14. Sankciju likums - Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums.

1.15. Sankciju subjekts - starptautisko publisko tiesību subjekts, fiziskā vai juridiskā persona vai cits identificējams subjekts, attiecībā uz kuru noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas.

1.16. Starptautiskās sankcijas – atbilstoši starptautiskajām tiesībām attiecībā uz sankciju subjektu noteikti ierobežojumi, kurus pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācija vai Eiropas Savienība, vai cita starptautiskā organizācija, kuras dalībvalsts ir Latvija, un kuri ir tieši piemērojami vai ieviesti Latvijā Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā noteiktajā kārtībā.

1.17. Stratēģiskas nozīmes preces – sistēmas, iekārtas, to sastāvdaļas, materiāli, ķīmiskās vielas, priekšmeti, programmatūras, tehnoloģijas un pakalpojumi, kas ietverti Padomes regulas 428/2009 1.pielikumā, Padomes regulas 833/2014

2.pielikumā, Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā un Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā.

1.18. TF – terorisma finansēšana.

1.18.¹ Padomes Regula Nr.269/2014 - Padomes Regula (ES) Nr.269/2014 (2014.gada 17.marts) par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība.

1.18.² Padomes Regula Nr.765/2006 - Padomes Regula (EK) Nr.765/2006 (2006.gada 18.maijs) par ierobežojošiem pasākumiem, ņemot vērā situāciju Baltkrievijā un Baltkrievijas iesaistīšanos Krievijas agresijā pret Ukrainu.

1.18.³ Padomes Regula Nr.833/2014 - Padomes Regula (ES) Nr. 833/2014 (2014.gada 31.jūlijs) par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā.

1.19. Pārējie Instrukcijā lietotie termini atbilst Likuma 1.pantā un Sankciju likuma 1.pantā noteiktajām terminu definīcijām.

2. Instrukcijas subjekti

2.1. Instrukcijas subjekti ir Latvijas Republikas Advokatūras likuma 4.pantā uzskaitītās personas un zvērinātu advokātu biroji, kas Komercreģistrā reģistrēti kā personālsabiedrības un sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk saukti – **Advokāts**).

2.2. Instrukcijas, Likuma un Sankciju likuma prasību izpildes nodrošināšanai Advokāts var deleģēt tā darbiniekam vai pilnvarotai personai noteiktu uzdevumu vai pienākumu veikšanu. Šāds deleģējums neatbrīvo Atbildīgo personu no atbildības par Instrukcijas, Likuma un Sankciju likuma prasību neievērošanu.

3. Instrukcijas mērķis un iekšējās kontroles sistēma

3.1. Instrukcija nosaka veicamo pasākumu kopumu Likuma un Sankciju likuma prasību izpildes nodrošināšanai, lai nepieļautu Advokātu iesaistīšanu NILL/TF/PF, kā arī Nacionālo un Starptautisko sankciju apiešanā.

3.2. Ikvienam Advokātam ir pienākums atbilstoši savam darbības veidam un tās apmēram izveidot un ieviest šādus iekšējās kontroles sistēmas elementus (Likuma 6.p. 1.d., 7.pants un Sankciju likuma 13.¹ p. 1.d.):

3.2.1. Advokāta profesionālās darbības riska novērtējums NILL/TF/PF novēršanas un Starptautisko un Nacionālo sankciju ievērošanas jomā.

3.2.2. NILL/TF/PF novēršanas un Starptautisko un Nacionālo sankciju ievērošanas iekšējā procedūra.

3.3. Iekšējās kontroles sistēma Advokātam jāizveido arī tad, ja Advokāts savu profesionālo darbību veic tikai ārpus Instrukcijas piemērošanas jomas attiecībā uz NILL/TF/PF novēršanu atbilstoši Instrukcijas 4.2.apakšpunktam.

3.4. Advokāts, veicot Advokāta profesionālās darbības riska novērtējumu NILL/TF/PF novēršanas un Starptautisko un Nacionālo sankciju ievērošanas jomā un veidojot iekšējās kontroles sistēmu, ņem vērā (Likuma 6.panta 1^l.d.):

3.4.1.1. riskus, kurus identificējusi Eiropas Komisija Eiropas Savienības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku novērtējumā (turpmāk — Eiropas Savienības risku novērtējums) publicēts Finanšu izlūkošanas dienesta mājas lapā: <https://www.fid.gov.lv/lv/darbibas-jomas/nilltfpf-risku-novertejumi-nra>);

3.4.1.2. riskus, kuri identificēti nacionālajā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku novērtēšanas ziņojumā publicēts Finanšu izlūkošanas dienesta mājas lapā: <https://www.fid.gov.lv/lv/darbibas-jomas/nilltfpf-risku-novertejumi-nra>);

3.4.1.3. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2026.gada 9.jūnija lēmumu Nr.185, protokols Nr.10)*;

3.4.1.4. riskus, kuri identificēti advokātu sektorālajā risku novērtējumā (publicēts Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas mājas lapā: <https://advokatura.lv/lv/nilltpfnl-sl-jautajumi/zverinatu-advokatu-nilltpf-risku-novertejums/>);

3.4.1.5. citus riskus, kuri raksturīgi attiecīgā Advokāta darbībai.

4. Instrukcijas darbības joma

4.1. Instrukcijas 5.punkta prasības attiecībā uz Nacionālo un Starptautisko sankciju ievērošanu ir saistošas visiem Advokātiem neatkarīgi no Advokāta specializācijas un darbības jomas.

4.2. Ja Instrukcijā nav tieši noteikts citādi, Instrukcijas prasības par NILL/TF/PF novēršanu (Instrukcijas II–V nodaļa) attiecas uz Advokātu tikai tad, ja Advokāts, darbojoties sava klienta vārdā un labā, sniedz juridisku palīdzību darījumu plānošanā vai veikšanā, piedalās tajos vai veic citas ar darījumiem saistītas profesionālas darbības sava klienta labā attiecībā uz kādu no Klienta darījumiem (Likuma 3.p. 1.d. 4.pkt.), kā arī gadījumā, ja Advokāts sniedz juridisko palīdzību klientam nodokļu tiesību jomā darījumu plānošanā, izņemot vispārīgu konsultāciju par nodokļu normatīvo aktu prasībām. Instrukcijas prasības par NILL/TF/PF novēršanu (Instrukcijas II–V nodaļa) nodokļu tiesību jomā neattiecas uz Advokātu, ja juridiskā palīdzība klientam saistīta ar pirmstiesas vai tiesas procesu Instrukcijas 4.5.apakšpunkta izpratnē.

4.3. Instrukcijas 18.punktā minētais pienākums ziņot Finanšu izlūkošanas dienestam par aizdomīgu darījumu attiecas uz Advokātu arī Instrukcijas 4.2.apakšpunktā neuzskaitītajos gadījumos, izņemot attiecībā uz informāciju, kas iegūta, aizstāvot vai pārstāvot klientus pirmstiesas kriminālprocesā vai tiesas procesā vai sniedzot konsultācijas par tiesas procesa uzsākšanu vai izvairīšanos no tā. Ziņošanas pienākums saglabājas arī ar tiesvedību saistītos gadījumos, ja pastāv pamatotas

aizdomas, ka juridiskās palīdzības saņemšanas mērķis ir NILL/TF/PF (Likuma 31.⁴ p. 5.d.).

Arī Instrukcijas 4.2.apakšpunktā uzskaitītajos gadījumos Instrukcijas un Likuma prasības par:

1) juridiskās palīdzības sniegšanas pārtraukšanu un lēmuma pieņemšanu par klienta saistību pirmstermiņa izpildi,

2) atturēšanos no darījuma veikšanas, neattiecas uz gadījumiem, kad Advokāts aizstāv vai pārstāv klientu pirmstiesas vai tiesas procesā vai sniedz konsultācijas par tiesas procesa uzsākšanu vai izvairīšanos no tā (Likuma 11.p. 8.d.).

Šajā Instrukcijas apakšpunktā norādītais ziņošanas pienākums uz Advokātu neattiecas arī pēc tam, kad Advokāts ir beidzis sniegt klientam attiecīgo norādīto juridisko palīdzību.

4.4. Instrukcija attiecībā uz NILL/TF/PF novēršanu nav piemērojama izmaiņām Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros, ja izmaiņas nav saistītas ar Instrukcijas 4.2.apakšpunktā minēto darījumu.

4.5. Pirmstiesas vai tiesas process Instrukcijas izpratnē cita starpā nozīmē:

4.5.1. iespējamo tiesvedību (izvērtējot lietas vešanas tiesā izredzes, vācot pierādījumus, izstrādājot tiesas un pirmstiesas dokumentus, vedot izlīguma vai mediācijas sarunas u.tml.);

4.5.2. tiesvedību un pārstāvību tiesā civillietā;

4.5.3. šķīrējtiesas procesu;

4.5.4. administratīvo procesu iestādē un tiesā;

4.5.5. administratīvo pārkāpumu lietas;

4.5.6. Satversmes tiesas procesu;

4.5.7. pirmstiesas kriminālprocesu un kriminālprocesu tiesā;

4.5.8. tiesas spriedumu izpildes procesu (šķīrējtiesu un tiesu nolēmumu atzīšana un izpilde u.c.).

5. Sankciju pārbaude

5.1. Advokāts pirms katras juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas klientam piemītošajam riskam piemērotos avotos (piemēram, Finanšu izlūkošanas dienesta vietne, OFAC tīmekļa vietne vai citi resursi, kas nodrošina sankciju sarakstu pārbaudi) pārbauda, vai klients, klientu kontrolējoši subjekti vai klienta patiesais labuma guvējs ir iekļauti Starptautisko vai Nacionālo sankciju sarakstos.

Ekrānšāviņi no vietnēm un cita dokumentācija ar sankciju pārbaudes rezultātiem ir jāsauglabā Advokāta lietvedībā.

5.2. Veicot Instrukcijas 5.1. punktā paredzēto sankciju pārbaudi attiecībā uz klientu, klientu kontrolējošiem subjektiem un klienta patieso labuma guvēju, Advokāts piemēro uz risku novērtējumu balstītu pieeju. Pamatojoties uz dokumentētiem riska novērtējuma rezultātiem, Advokāts ir tiesīgs sankciju pārbaudes procesa dokumentēšanai izmantot atbilstošu dokumentēšanas līdzekli, tai skaitā:

5.2.1. aizpildīt Pielikuma Nr. 1 veidlapu, ja uz konkrēto juridiskās palīdzības gadījumu attiecas Instrukcijas prasības par NILL/TF/PF novēršanu;

5.2.2. aizpildīt Pielikuma Nr. 3 veidlapu, ja uz konkrēto juridiskās palīdzības gadījumu Instrukcijas prasības par NILL/TF/PF novēršanu neattiecas; vai

5.2.3. citādi dokumentēt sankciju pārbaudes procesu un rezultātu atbilstoši veidam un kārtībai, kāda ir paredzēta Advokāta izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā.

Pielikumu Nr. 1 vai Nr. 3 aizpildīšana nav obligāta katrā gadījumā, un dokumentēšanas veidu Advokāts izvēlas samērīgi ar konstatēto risku, nodrošinot, ka sankciju pārbaude ir veikta pienācīgi un tās rezultāti ir pārbaudāmi.

5.3. Attiecībā uz esošajiem klientiem Advokāts nodrošina klienta patiesā labuma guvēja un klientu kontrolējošo subjektu ķēdes noskaidrošanu un aktualizēšanu klienta kārtējās izpētes ietvaros, kā arī jebkurā gadījumā, ja Advokātam kļūst zināmi apstākļi vai informācija, kas var ietekmēt klienta riska novērtējumu vai iepriekš iegūto datu pareizību.

5.4. Advokāts pirms katras juridiskās palīdzības uzņemšanās veic Instrukcijas 5.5.apakšpunktā noteikto papildu pārbaudi sekojošos gadījumos:

5.4.1. ja Advokātam ir informācija par klienta iepriekšējiem sankciju pārkāpumiem vai mēģinājumiem pārkāpt sankcijas; vai

5.4.2. informācija no darījumu būtības vai pieejamās dokumentācijas liecina, ka:

5.4.2.1. pastāv paaugstināts sankciju apiešanas risks (piemēram, klients vai tā patiesais labuma guvējs ir augsta riska trešās valsts rezidents vai valstspiederīgais);

5.4.2.2. klients nodarbojas ar stratēģisko vai divējādas nozīmes preču tirdzniecību, ražošanu, eksportu, importu vai pārvadājumiem;

5.4.2.3. klients nodarbojas ar eksportu, importu, pārvadājumiem caur sankciju sarakstos iekļautajām valstīm vai to kaimiņvalstīm, izņemot Eiropas Savienības dalībvalstis, vai tūrisma pakalpojumiem uz sankciju sarakstos iekļautajām valstīm vai to kaimiņvalstīm, izņemot Eiropas Savienības dalībvalstis.

5.4.¹ Advokāts pirms tādas juridiskās palīdzības uzņemšanās, kad klients, kas tiek turēts aizdomās par noziegumiem, kam konkrētajos apstākļos ir noziedzīgi nodarījumi pret cilvēci, mieru, valsti vai noziegumiem, kas ir saistīti ar terorismu, vai ar klientu saistīta persona par juridisko palīdzību vēlas norēķināties skaidrā naudā vai virtuālajā valūtā, pārlicinās, to pietiekami dokumentējot, vai līdzekļu izcelsme nav saistīta ar sankciju subjektu vai terorismu. Negūstot pietiekamu pārlicību par šādas saiknes neesamību, Advokāts izmanto bezskaidras naudas norēķinu, saņemot līdzekļus savā bankas kontā Eiropas Savienības finanšu iestādē.

5.5. Instrukcijas 5.4.punktā minētajos gadījumos Advokāts veic visas sekojošas papildu pārbaudes darbības:

5.5.1. iegūst papildu informāciju par darījuma būtību un to pamatojošo dokumentāciju;

5.5.2. iegūst informāciju par darījuma pretējo pusi un tās patiesajiem labuma guvējiem, lai veiktu viņu pārbaudi sankciju sarakstos;

5.5.3. pēc Instrukcijas 5.5.1. un 5.5.2.apakšpunkta prasību izpildes Advokāts atbilstoši iekšējās kontroles sistēmas nosacījumiem pieņem lēmumu Pastāvīgas vai Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanai vai informē Atbildīgo personu un saņem attiecīgu tās piekrišanu.

5.6. Advokāts nesniedz juridisko palīdzību, ja pastāv pamatotas aizdomas par Starptautisko vai Nacionālo sankciju pārkāpšanas vai apiešanas mēģinājumu.

5.6.¹ Juridiskās palīdzības sniegšana Sankciju subjektiem ir pieļaujama tikai gadījumā, ja juridiskā palīdzība ir saistīta ar tiesību un tiesisko interešu aizsardzību iestādēs un tiesā. Juridiskās palīdzības sniegšana Sankciju subjektiem uz sankciju spēkā esamības laiku citos gadījumos ir pieļaujama tikai, ja Atbildīgā persona ir pieņēmusi atsevišķu lēmumu uzņemties juridiskās palīdzības sniegšanu Sankciju subjektam un Advokāts pirms juridiskās palīdzības saņemšanas ir saņēmis Finanšu izlūkošanas dienesta rakstveida atļauju juridiskās palīdzības sniegšanai konkrētajam Sankciju subjektam (Sankciju likuma 10.panta pirmā daļa, Padomes Regulas Nr.269/2014 2.panta 2.punkts un Padomes Regulas Nr.765/2006 2.panta 2.punkts).

5.6.² Advokāts tieši vai netieši nesniedz juridisko palīdzību Krievijas Federācijas valdībai vai juridiskām personām, vienībām vai struktūrām, kas iedibinātas Krievijas Federācijā, izņemot gadījumos, kas ir absolūti nepieciešami, lai kādā dalībvalstī nodrošinātu piekļuvi tiesas, administratīvām vai šķīrējtiesas procedūrām, vai lai atzītu vai izpildītu kādu spriedumu vai šķīrējtiesas nolēmumu, kas pasludināts kādā dalībvalstī, ar noteikumu, ka šādu pakalpojumu sniegšana atbilst Padomes Regulas Nr. 833/2014 un Padomes Regulas (ES) Nr. 269/2014 mērķiem (Padomes Regulas Nr. 833/2014 5.n panta 1.punkta a) un b) apakšpunkts, 5. un 6.punkts).

5.6.³ Advokāts tieši vai netieši nesniedz juridisko palīdzību Baltkrievijas Republikai, tās valdībai, tās valsts iestādēm, uzņēmumiem vai aģentūrām, vai jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, vienībai vai struktūrai, kas rīkojas Baltkrievijas Republikas, tās valdības, tās valsts iestāžu, uzņēmumu vai aģentūru vārdā vai saskaņā ar to norādēm, izņemot gadījumus, kas ir absolūti nepieciešami, lai īstenotu tiesības uz aizstāvību tiesvedībā un tiesības uz efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, vai lai kādā dalībvalstī nodrošinātu piekļuvi tiesas, administratīvām vai šķīrējtiesas procedūrām, vai lai atzītu vai izpildītu kādu spriedumu vai šķīrējtiesas nolēmumu, kas pasludināts kādā dalībvalstī, ar noteikumu, ka šāda pakalpojumu sniegšana atbilst Padomes Regulas Nr.765/2006 mērķiem (Padomes Regulas Nr.765/2006 1.jc panta 1., 2., 7. un 8.punkts).

5.7. Šīs instrukcijas 5.1.-5.6.punktu prasības attiecas arī uz gadījumiem, kad 5.1.punktā norādītās pārbaudes rezultātā Advokāts konstatē, ka persona nav Sankciju subjekts, bet ir noteiktas vienīgi atsevišķas Eiropas Savienības vai OFAC sankcijas.

5.8. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2024.gada 15.jūlija lēmumu Nr.216, protokols Nr.9).*

5.9. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2025.gada 11.februāra lēmumu Nr.52, protokols Nr.2).*

5.10. Advokāts par juridiskās palīdzības līguma ietvaros sniegto juridisko palīdzību ir tiesīgs saņemt atlīdzību no Sankciju subjekta, ja Finanšu izlūkošanas dienests vai cita Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentā iestāde ir sniegusi atļauju iesaldētos līdzekļus atbrīvot no iesaldēšanas (Sankciju likuma 10.panta pirmā un

ceturtnā daļa, Padomes regulas Nr.269/2014. 4.panta 1.punkta b) apakšpunkts, Padomes Regulas Nr.765/2006. 1.v panta 1.punkta b)apakšpunkts).

Advokāts par juridiskās palīdzības līguma ietvaros sniegto juridisko palīdzību ir tiesīgs saņemt atlīdzību no personas, kura ir iekļauta atsevišķas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts sankciju sarakstā, piemēram, OFAC sankciju sarakstā, tomēr jāņem vērā, ka atlīdzības saņemšanai no minētajām personām varētu būt speciāli nosacījumi, ja šīm personām noteikti ierobežojumi rīcībai ar finanšu līdzekļiem.

5.11. Advokātam ir jāatturas no atlīdzības saņemšanas no trešajām personām par juridiskās palīdzības sniegšanu Sankciju subjektam vai personām, kuras ir iekļautas atsevišķas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts sankciju sarakstā, piemēram OFAC sankciju sarakstā, jo pastāv risks, ka šāda rīcība, minēto personu vietā apmaksājot tām sniegtos pakalpojumus, potenciāli var tikt vērtēta kā finanšu sankciju apiešana.

5.12. Ja attiecībā uz Sankciju subjektu Nacionālajās sankcijās vai Starptautiskajās sankcijās noteikti finanšu ierobežojumi, zvērinātam advokātam atbilstoši tā kompetencei ir pienākums nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma:

1) iesaldēt visus līdzekļus un saimnieciskos resursus, kas tieši vai netieši, pilnībā vai daļēji ir sankciju subjekta, tostarp trešo personu, kuras rīkojas to vārdā vai to vadībā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, ja Advokāts pārvalda attiecīgos līdzekļus vai saimnieciskos resursus;

2) tieši vai netieši nedarīt pieejamus sankciju subjektam (arī OFAC sankciju gadījumā), tostarp trešām personām, kuras rīkojas to vārdā vai to vadībā, vai to labā, līdzekļus un saimnieciskos resursus, ja Advokāts pārvalda attiecīgos līdzekļus vai saimnieciskos resursus (Sankciju likuma 5.panta 1. un 2.punkts).

II nodaļa. Klienta izpēte

6. Vispārīgie noteikumi

6.1. Klienta izpētes pasākumi ir uz risku novērtējumu balstīts darbību kopums, kura ietvaros Advokāts (Likuma 11.¹ p. 1.d.):

6.1.1. identificē klientu un pārbauda iegūtos identifikācijas datus;

6.1.2. noskaidro klienta patieso labuma guvēju, klientu kontrolējošo subjektu ķēdi un pārliecinās par to, ka attiecīgā fiziskā persona ir klienta patiesais labuma guvējs.

6.1.3. iegūst un dokumentē nepieciešamo informāciju, lai izprastu Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanas un Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanas mērķi un paredzamo būtību;

6.1.4. pēc Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas veic darījumu uzraudzību, tajā skaitā pārbaudes, kas apstiprina, ka juridiskās palīdzības sniegšanas laikā slēgtie darījumi tiek veikti saskaņā ar Advokāta rīcībā esošo informāciju par klientu, tā saimniecisko darbību, risku profilu un līdzekļu izcelsmi;

6.1.5. nodrošina klienta izpētes gaitā iegūto dokumentu, personas datu un informācijas uzglabāšanu, regulāru izvērtēšanu un aktualizēšanu atbilstoši piemītošajiem riskiem un ņemot vērā pēdējās veiktās klienta izpētes laikā iegūtās informācijas kvalitāti.

6.2. Advokāts veic klienta izpēti (Likuma 11.p. 1.d.):

6.2.1. pirms Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanas (vienošanās ar klientu noslēgšanas);

6.2.2. pirms Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanas, ja papildus kādam no Instrukcijas 4.2.apakšpunkta priekšnosacījumiem pastāv kāds no sekojošiem nosacījumiem:

6.2.2.1. klienta darījuma apjoms vai vairāku šķietami saistītu darījumu kopējā summa ir vismaz 15 000 euro;

6.2.2.2. tiek veikts līdzekļu pārvedums, tostarp arī kredīta pārvedums, tiešā debeta pārvedums, bezkonta naudas pārvedums vai pārvedums, kas veikts ar maksājumu karti, elektroniskās naudas instrumentu, mobilo telefonu, digitālo vai citu informācijas tehnoloģijas ierīci ir 1000 *euro* vai pārsniedz šo summu;

6.2.2.3. tiek veikts ārvalstu valūtas skaidras naudas pirkšanas vai pārdošanas darījums, kura apmērs vai vairāku šķietami saistītu darījumu kopējā summa pārsniedz 1500 euro;

6.2.2.4. tiek veikts darījums ar kryptoaktīviem, kura apmērs vai vairāku šķietami saistītu darījumu kopējā summa ir 1000 *euro* vai pārsniedz šo summu;

6.2.3. ja rodas aizdomas, par NILL/TF/PF vai šo darbību mēģinājumu;

6.2.4. ja rodas aizdomas, ka iepriekš iegūtie klienta izpētes dati nav patiesi vai atbilstoši;

6.2.5. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2025.gada 11.februāra lēmumu Nr.52, protokols Nr.2).*

6.2.¹ Izņēmuma gadījumos, pamatojoties uz riska novērtējumu, kas nenorāda uz augstu risku, Advokāts ir tiesīgs uzsākt juridiskās palīdzības sniegšanu un pabeigt klienta izpēti, tiklīdz tas ir iespējams pēc juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas klientam, bet noteikti pirms juridiskās palīdzības pabeigšanas visos būtiskajos aspektos (piemēram, veic sankciju pārbaudi pirms uzsāk juridiskās palīdzības sniegšanu un vispārīgi gūst priekšstatu par klienta iespējamo riska līmeni, bet visus izpētei nepieciešamos dokumentus iegūst un izpētes slēdzienu taisa jau pēc tam, kad uzsākta (bet vēl nav pabeigta) juridiskās palīdzības sniegšana). Klienta izpēte ir pabeidzama ne vēlāk par klienta darījuma noslēgšanu. Ja klienta izpētes gaitā Advokāts konstatē nepieņemamu NILL/TF/PF risku, Advokāts nekavējoties izbeidz juridiskās palīdzības sniegšanu saskaņā ar vienošanos, kur šādas tiesības ir paredzētas, vai likumā vai Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodeksā noteiktajos gadījumos.

6.3. Ja Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanas darījuma veikšanas brīdī nav nosakāms, vai darījuma summa sasniedz Instrukcijas 6.2.2.apakšpunktā norādīto apmēru, klienta izpēte veicama, tiklīdz kļuvis zināms, ka klienta darījuma summa sasniegusi šo apmēru.

6.4. Advokāts dokumentē klienta izpētes ietvaros veiktās darbības un rezultātus. Klienta izpētei var izmantot Pielikumā Nr.1 un Pielikumā Nr.2 ietvertu veidlapu vai arī izmantot citu dokumentēšanas veidu, ko paredz Advokāta iekšējās kontroles sistēma. Pielikumā Nr.1 noteikto veidlapu vai līdzvērtīgu dokumentu nodod aizpildīšanai klientam (pieļaujot iespēju, ka daļu informācijas aizpilda Advokāts, izņemot informāciju, kas varētu identificēt riska faktoros – informāciju, kuru var zināt tikai klients) atbilstoši sākotnēji identificētam riskam (piemēram, informācija ir iegūta citā veidā, minēto veidlapu vai līdzvērtīgu dokumenta aizpildīšana nav obligāta).

6.5. Ja Advokāts nespēj veikt Instrukcijā noteiktos klienta izpētes pasākumus, Advokātam ir aizliegts uzsākt Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanu, turpināt juridiskās palīdzības sniegšanu un veikt Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanu attiecīgajai personai. Advokāts dokumentē un izvērtē katru šādu gadījumu un, ja rodas aizdomas par NILL/TF/PF, Advokāts ziņo Finanšu izlūkošanas dienestam (Likuma 11.p. 7.d.).

6.6. Advokāts iegūst un dokumentē informāciju par Klienta darījumu mērķi un paredzamo būtību, tajā skaitā (Likuma 11.¹ p. 6.d.):

6.6.1. kādu darījumu veikšanā klients plāno izmantot Advokāta pakalpojumus;

6.6.2. kāds ir plānotais darījumu skaits un apjoms;

6.6.3. kāda ir klienta saimnieciskā vai personiskā darbība, kuras ietvaros tas izmantos attiecīgos pakalpojumus, un, ja nepieciešams, kāda ir klienta līdzekļu izcelsme un materiālo stāvokli raksturojošas labklājības izcelsme.

6.6.¹ Ja Instrukcijas 6.6. punktā minētā informācija pilnā apjomā Advokātam objektīvi nav vai nevar būt zināma juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas brīdī klientam, Advokāts ir tiesīgs šo informāciju iegūt, precizēt un dokumentēt juridiskās palīdzības sniegšanas laikā, tiklīdz tā kļūst pieejama vai objektīvi noskaidrojama (piemēram, klients to sniedz tikai vēlākā juridiskās palīdzības sniegšanas stadijā, jo iepriekš tā nav zināma), taču pirms juridiskās palīdzības pabeigšanas visos būtiskajos aspektos. Ja pēc juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas Advokāts iegūst jaunu informāciju, kas ietekmē Klienta darījuma mērķi, paredzamo būtību, darījumā iesaistītās personas, ģeogrāfisko elementu vai klienta riska profilu, Advokāts aktualizē klienta izpēti un riska novērtējumu, kā arī veic atbilstošus papildu pasākumus saskaņā ar Instrukciju.

6.7. Ja Advokātam rodas pamatotas aizdomas par NILL/TF/PF, un ir pamats uzskatīt, ka turpmāka klienta izpētes pasākumu piemērošana var izpaust klientam šīs aizdomas, Advokātam ir tiesības pieņemt lēmumu neturpināt klienta izpēti, ziņojot par aizdomīgu darījumu Finanšu izlūkošanas dienestam. Advokāts ziņojumā Finanšu izlūkošanas dienestam norāda arī apsvērumus, kas bija par pamatu secinājumam, ka turpmāku klienta izpētes pasākumu piemērošana var klientam atklāt Advokāta aizdomas (Likuma 11.p. 6.d.).

6.8. Advokāts atkārtoti veic klienta izpēti, ja (Likuma 11.p. 1.d. 5.,6.pkt., 11.¹ p. 1.d. 5.pkt., 7.d.):

6.8.1. pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanas laikā mainās būtiski apstākļi saistībā ar klientu;

6.8.2. ir juridisks pienākums noteiktajā termiņā sazināties ar klientu, lai pārskatītu jebkuru ar patieso labuma guvēju saistītu būtisku informāciju;

6.8.3. šis pienākums ir noteikts likumā "Par nodokļiem un nodevām";

6.8.4. rodas pamatotas aizdomas, ka iepriekš iegūtie klienta izpētes dati nav ticami;

6.8.5. rodas pamatotas aizdomas, ka tiek veikta NILL/TF/PF; vai

6.8.6. tiek veikta regulārā informācijas un datu atjaunošana.

7. Klienta identifikācija

7.1. Klienta identifikācijas procesā Advokāts iegūst un dokumentē informāciju, kas nepieciešama klienta izpētei saskaņā ar Instrukciju un piemērojamo risku novērtējumu. Šīs informācijas apkopošanai un dokumentēšanai Advokāts, ņemot vērā konkrētā klienta un juridiskās palīdzības risku, kā arī Advokāta izstrādāto iekšējās kontroles sistēmu, var izmantot Pielikuma Nr.1 veidlapu vai citus dokumentēšanas līdzekļus, kas nodrošina iegūtās informācijas pārskatāmību un ticamību. Ja informācija tiek iegūta no klienta, Advokāts nodrošina, ka klients apstiprina sniegtās informācijas pareizību, tostarp rakstiskā formā, ja tas ir samērīgi un nepieciešami atbilstoši konstatētajam riskam.

7.2. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2021.gada 9.novembra lēmumu Nr.366, protokols Nr.14, Likuma 2021.gada 15.jūnija grozījumu 23.pants).*

7.3. Advokāts var veikt klienta neklātienas identifikāciju (t.i., klientam personīgi nepiedaloties identifikācijas procedūrā klātienē) atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 3.jūlija noteikumiem Nr.392 “Kārtība, kādā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma subjekts veic klienta neklātienas identifikāciju”.

7.4. Fizisko personu identifikācija

7.4.1. Fizisko personu identificē, pārbaudot tās identitāti pēc klienta personu apliecinoša dokumenta, kurā sniegta šāda informācija un izgatavojot šī dokumenta kopiju (Likuma 12.p. 1.d.):

7.4.1.1. par rezidentu – vārds, uzvārds, personas kods;

7.4.1.2. par nerezidentu – vārds, uzvārds, dzimšanas datums, personas fotoattēls, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi.

7.4.2. Ja fizisko personu pārstāv cita fiziskā persona, Advokāts identificē pārstāvi atbilstoši Instrukcijas 7.4.1.apakšpunktam un iegūst pilnvarojumu apliecinoša dokumenta kopiju (Likuma 12.p. 5.d.).

7.4.3. Advokāts, pārbaudot fiziskās personas rezidenta identitāti pēc klienta personu apliecinoša dokumenta, pārlicinās, ka personu apliecinošais dokuments nav iekļauts Nederīgo dokumentu reģistrā (Likuma 12.p. 3¹.d.) (<https://e.ic.iem.gov.lv/lv/eservice/ep22>). Minētais neattiecas uz gadījumu, kad klientu identificē, izmantojot drošu elektronisko parakstu un personu apliecinoša dokumenta kopiju neiegūst.

7.4.4. Pēc fiziskās personas identitāti apliecinoša dokumenta apskates Advokāts to nokopē un saglabā lietvedībā.

7.5. Juridisko personu identifikācija

7.5.1. Juridisko personu identificē, pieprasot (Likuma 13.p. 1.d.):

7.5.1.1. dokumentus vai publiski pieejamu informāciju, kas apliecina juridiskās personas nosaukumu, juridisko formu un dibināšanu vai tiesisko reģistrāciju;

7.5.1.2. sniegt ziņas par juridiskās personas juridisko adresi un saimnieciskās darbības faktisko veikšanas vietu, ja tā atšķiras no juridiskās adreses;

7.5.1.3. uzrādīt juridiskās personas dibināšanas dokumentu (piemēram, statūtus) un identificējot juridisko personu pilnvarotos pārstāvjus attiecībā ar Advokātu, tajā skaitā noskaidrojot attiecīgo personu vārdus un uzvārdus, kuras ieņem attiecīgo amatu juridiskās personas pārvaldes institūcijā, un iegūstot dokumentu vai attiecīgā dokumenta kopiju, kas apliecina to tiesības pārstāvēt juridisko personu, kā arī veicot šo personu identitātes pārbaudi atbilstoši Instrukcijas 7.4.apakšpunktam.

7.6. Juridisko veidojumu identifikācija

7.6.1. Juridisku veidojumu identificē (Likuma 13.p. 1.¹ d.):

7.6.1.1. pieprasot uzrādīt dokumentus vai publisku informāciju, kas apliecina juridiska veidojuma statusu, izveidošanas mērķi un nosaukumu;

7.6.1.2. pieprasot sniegt ziņas par juridiska veidojuma juridisko adresi un faktiskās darbības vietu, ja tā atšķiras no juridiskās adreses;

7.6.1.3. noskaidrojot juridiska veidojuma struktūru un pārvaldes mehānismu, tajā skaitā patieso labuma guvēju un augstākās vadības locekļus, kā arī juridiskā veidojuma pilnvaroto personu vai personas, kam ir līdzvērtīgs amats;

7.6.1.4. veicot juridiskā veidojuma pārstāvja identitātes pārbaudi atbilstoši šīs Instrukcijas 7.4.apakšpunktam.

7.7. Advokāts var identificēt juridisko personu vai juridisku veidojumu, iegūstot iepriekš minētās ziņas no komercreģistra, Eiropas Biznesa reģistra vai cita publiski pieejama uzticama un neatkarīga avota. Tādā gadījumā Advokāts dokumentē Instrukcijas 7.5. un 7.6.apakšpunktā noteikto informāciju un ziņas par informācijas avotu (Likuma 13.p.2.d., 14.p.2.d.).

7.8. Instrukcijā uzskaitītas klienta identifikācijai nepieciešamās ziņas Advokāts var iegūt, saņemot no klienta avansa maksājumu ar kredītiestādes pārskaitījumu, ja no šī maksājuma ir redzamas attiecīgās ziņas.

8. Patiesā labuma guvēja noskaidrošana

8.1. Advokāts gadījumos, kad saskaņā ar Likuma prasībām veicama klienta izpēte, noskaidro klienta patieso labuma guvēju šīs Instrukcijas 18.3.apakšpunktā norādītajos veidos un, pamatojoties uz risku novērtējumu, veic nepieciešamos pasākumus, lai pārliecinātos, ka noskaidrotais patiesais labuma guvējs ir klienta patiesais labuma guvējs. Advokāts izmanto uzticamu un neatkarīgu informācijas avotu klienta patiesā labuma guvēja pārbaudei (Likuma 18.p. 1.d.).

8.2. Advokāts noskaidro klienta patieso labuma guvēju saskaņā ar Likuma prasībām (Likuma 18. panta otrā un trešā daļa) iegūstot par to vismaz šādu informāciju (Likuma 18.p. 2.d.):

8.2.1. par rezidentu – vārds, uzvārds, personas kods, dzimšanas datums, mēnesis un gads, valstspiederība, pastāvīgās dzīvesvietas valsts, kā arī personai piederošo tiešā vai netiešā veidā kontrolēto klienta kapitāla daļu vai akciju, tajā skaitā tiešās vai netiešās līdzdalības, īpatsvars kopējā skaitā, kā arī tieši vai netieši īstenojamās klienta kontroles veids;

8.2.2. par nerezidentu — vārds, uzvārds, dzimšanas datums, mēnesis un gads, valstspiederība, pastāvīgās dzīvesvietas valsts, kā arī personai piederošo tiešā vai netiešā veidā kontrolēto klienta kapitāla daļu vai akciju, tai skaitā tiešās vai netiešās

līdzdalības, īpatsvars kopējā skaitā, kā arī tieši vai netieši īstenojamās klienta kontroles veids. Ja pastāv augsts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai terorisma un proliferācijas finansēšanas risks, Advokāts, ievērojot uz risku novērtējumu balstītu pieeju, ir tiesīgs pieprasīt informāciju par personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi;

8.2.3. ja Instrukcijas 8.2.1. un 8.2.2.apakšpunktā minētās personas kontroli īsteno netieši, par personu, ar kuras starpniecību kontrole tiek īstenota, — vārds, uzvārds, personas kods (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datums, mēnesis un gads), bet par juridisko personu vai juridisko veidojumu — nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Ja starpniecību īsteno ar juridiskā veidojuma starpniecību, noskaidro arī pilnvarotās personas vai personas, kam ir līdzvērtīgs amats, vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja personai nav personas koda, — dzimšanas datumu, mēnesi un gadu).

8.2.² Noskaidrojot klienta patieso labuma guvēju un ar to saistīto īpašumtiesību vai kontroles struktūru, Advokāts ievēro uz risku novērtējumu balstītu pieeju un dokumentē iegūto informāciju atbilstoši klientam un sniegtajai juridiskajai palīdzībai piemītošajam riskam. Ja, pamatojoties uz veiktu riska novērtējumu, klients, tā īpašnieku vai kontroles struktūra, kā arī Klienta darījuma būtība nerada paaugstinātu NILL/TF/PF risku, Advokātam nav pienākuma dokumentēt katru īpašumtiesību vai kontroles ķēdes posmu, ciktāl Advokāts var gūt pietiekamu pārliecību par klienta patieso labuma guvēju, izmantojot uzticamus, publiski pieejamus vai citus samērīgus informācijas avotus. Ja Advokāts konstatē augstu NILL/TF/PF risku saistībā ar klientu, Klienta darījumu vai sniegto juridisko palīdzību, Advokāts veic padziļinātu klienta īpašumtiesību un kontroles struktūras izpēti, dokumentējot ķēdi tādā apjomā un detalizācijas pakāpē, kas nepieciešama pilnvērtīgai risku izpratnei un pārvaldībai.

8.3. Advokāts, izmantojot ziņas vai dokumentus no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra, noskaidro klienta patieso labuma guvēju. Papildus, balstoties uz risku novērtējumu, Advokāts noskaidro klienta patieso labuma guvēju vienā vai vairākos no šādiem veidiem (Likuma 18.p. 3.d.):

8.3.1. saņemot klienta apstiprinātu paziņojumu par patieso labuma guvēju;

8.3.2. izmantojot ziņas vai dokumentus no Latvijas Republikas vai ārvalsts informācijas sistēmām;

8.3.3. patstāvīgi noskaidrojot patieso labuma guvēju, ja ziņas par to nevar iegūt citādi (piemēram, izmantojot meklēšanas rīkus internetā).

Gadījumos, kuros Advokāta klients ir Latvijas Republikā reģistrēta juridiskā persona, prasība pārliecināties par patieso labuma guvēju Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros ir obligāta (<https://info.ur.gov.lv>).

8.4. Pēc klienta patiesā labuma guvēja noskaidrošanas (īpašumtiesību pārbaudes) Instrukcijas 8.2. un 8.3.punktā noteiktajā kārtībā Advokāts, pamatojoties uz publiski un Advokātam privāti pieejamo informāciju par klientu un Advokātam pieejamo informāciju par konkrēto uzdevumu, veic klienta patiesā labuma guvēja īpašumtiesību ticamības pārbaudi sekojošā kārtībā:

8.4.1. to personu noskaidrošana, kuras realizē klienta kontroli;

8.4.2. to personu noskaidrošana, kuru intereses realizē klients;

8.4.3. citas informācijas izvērtējums.

8.5. Pamatojoties uz Instrukcijas 8.4.punktā minēto klienta patiesā labuma guvēja īpašumtiesību ticamības pārbaudi, Advokāts atbilstoši savā iekšējās kontroles sistēmā minētajai kārtībai, vai izmantojot Instrukcijas Pielikumu Nr.2, dokumentē vienu no sekojošajiem secinājumiem:

8.5.1. gūta augsta ticamība, ka norādītais (formālais) patiesais labuma guvējs ir arī īstais patiesais labuma guvējs;

8.5.2. ir radušās pamatotas aizdomas, ka norādītais (formālais) patiesais labuma guvējs nav (var nebūt) īstais patiesais labuma guvējs;

8.5.3. par īsto patieso labuma guvēju tiek uzskatīta persona, kura ieņem augstākās vadības amatu.

8.5.¹ Advokāts, konstatējot, ka klienta izpētes gaitā noskaidrotā informācija par patieso labuma guvēju neatbilst Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros reģistrētajai informācijai, nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā paziņo par to Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram, paskaidrojot konstatētās neatbilstības būtību, kā arī norādot, ka informācija, iespējams, ir nepatiesa pēc būtības vai ka informācijā konstatēta pārrakstīšanās kļūda (apakšpunkts stājas spēkā 2020.gada 1.jūlijā – skat. Likuma 18.panta 3.¹ daļas redakciju uz 2020.gada 1.jūliju un Likuma Pārejas noteikumu 45.punktu).

8.5.² Šīs instrukcijas 8.5.¹ apakšpunktā minētais paziņojums Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram tiek iesniegts kārtībā, kāda ir noteikta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra apstiprinātajās vadlīnijās “Vadlīnijas ziņošanai par iespējams nepatiesi sniegtu informāciju par patieso labuma guvēju Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram”, kas publicētas Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas mājas lapā <https://advokatura.lv/lv/nilltpfnl-sl-jautajumi/finansu-izlukosanas-dienesta-un-citu-instituciju-informacija/>.

8.6. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2021.gada 9.novembra lēmumu Nr.366, protokols Nr.14, skat. arī Likuma 2021.gada 15.jūnija grozījumu 17.pantu).*

8.7. Ja klienta izpētes vai Klienta darījuma ietvaros Advokāts konstatē nebūtiskas, tehniskas vai acīmredzami neapzinātas neprecizitātes attiecībā uz informāciju par klienta patieso labuma guvēju vai ar to saistīto struktūru (piemēram, personai mainīts uzvārds, patiesais labuma guvējs ir miris, bet mantinieks datus vēl nav atjaunojis, nesen notikušas izmaiņas īpašumtiesību struktūrā uzņēmumu grupas līmenī, bet tās vēl nav atspoguļotas reģistrā) un nav konstatējamās aizdomas par NILL/TF/PF vai Starptautisko, vai Nacionālo sankciju pārkāpšanu, Advokāts ir tiesīgs vērst klienta uzmanību uz konstatētajām neprecizitātēm un aicināt tās precizēt vai aktualizēt. Šāda pieeja piemērojama gadījumos, kad nepilnības vai neatbilstības neliecina par apzināti nepatiesas informācijas sniegšanu, vai izvairīšanos no patiesas informācijas sniegšanas, un nerada aizdomas par NILL/TF/PF vai Starptautisko, vai Nacionālo sankciju pārkāpšanu. Ja Advokātam rodas aizdomas, ka informācija par patieso labuma guvēju ir sniegta apzināti nepatiesa, vai ja konstatētas neatbilstības netiek novērstas saprātīgā termiņā, Advokāts rīkojas saskaņā ar normatīvo aktu un šīs Instrukcijas prasībām.

9. Klienta padziļināta izpēte

9.1. Klienta padziļināta izpēte ir uz risku novērtējumu balstītas darbības, kas tiek veiktas papildus klienta izpētei un, ievērojot uz risku novērtējumu balstītu pieeju, ietver vienu vai vairākus šādus pasākumus (Likuma 22.p. 1.d.):

9.1.1. iegūt un izvērtēt papildinformāciju par klientu un tā patieso labuma guvēju, kā arī pārlicināties par iegūtās papildinformācijas patiesumu;

9.1.2. iegūt un izvērtēt papildinformāciju par darījuma attiecību paredzamo būtību;

9.1.3. iegūt un izvērtēt papildinformāciju par klienta veikto darījumu atbilstību norādītajai saimnieciskajai darbībai;

9.1.4. iegūt un izvērtēt informāciju par klienta un tā patiesā labuma guvēja līdzekļu un labklājības izcelsmi;

9.1.5. iegūt un izvērtēt informāciju par paredzamo vai veikto darījumu pamatojumu;

9.1.6. saņemt Atbildīgās personas piekrišanu darījuma attiecību uzsākšanai vai turpināšanai;

9.1.7. veikt darījuma attiecību padziļinātu uzraudzību, palielinot piemēroto kontroļu skaitu un biežumu un nosakot darījuma veidus, kuriem nepieciešama atkārtota pārbaude;

9.1.8. veikt citus pasākumus, kas nepieciešami, lai pārlicinātos par darījuma attiecību vai gadījuma rakstura darījuma tiesisko un ekonomisko būtību.

9.2. Instrukcijas 9.1.1.apakšpunktā noteiktā pienākuma izpildei Advokāts pieprasa no klienta iesniegt dokumentu, kas apliecina, kādā veidā izpaužas patiesā labuma guvēja kontrole pār klientu, kā arī pārbauda publiski interneta resursos par klienta darbību pieejamo informāciju (piemēram, klienta mājaslapa, *Google* meklētājs) (Likuma 22.panta 3.¹ daļa).

9.2.¹ Instrukcijas 9.1.2. un 9.1.3.apakšpunktā norādīto papildinformāciju Advokāts iegūst, pārbaudot publiski interneta resursos par klienta darbību pieejamo informāciju (piemēram, klienta mājaslapa, *Google* meklētājs) (Likuma 22.panta 3.¹ daļa).

9.3. Ja klientam tiek veikta padziļināta izpēte, patiesā labuma guvēja noskaidrošanai izmantojamas vismaz divas no Likuma 18. panta trešajā daļā minētajām metodēm.

9.4. Advokāts veic klienta padziļinātu izpēti šādos gadījumos (Likuma 22.p. 2.d.):

9.4.1. uzsākot un praktiski veicot Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanu vai Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanu klientam, kas nav personīgi piedalījies identifikācijas procedūrā, un/vai ja klienta identifikācija veikta, neizmantojot tehnoloģiskos risinājumus, kas minēti Ministru kabineta 2018.gada 3.jūlija noteikumos Nr.392 “Kārtība, kādā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma subjekts veic klienta neklātienas identifikāciju”. Šādā gadījumā padziļināto izpēti veicot tikai tādā apjomā, lai kontekstā ar sniedzamās juridiskās palīdzības saturu izslēgtu anonimitātes risku – klients nav persona, par kuru tas uzdodas (piemēram, pilnvaro advokātu veikt noteiktas darbības,

pilnvaru nosūtot pa pastu un nekad nesatiekot advokātu, kas radītu augstu risku, vai tikai vēlas saņemt vispārīgu konsultāciju par Latvijas normatīvo aktu prasībām, kas rada zemu risku);

9.4.2. pamatojoties uz risku novērtējumu, uzsākot un praktiski veicot Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanu vai Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanu klientam, kurš ir politiski nozīmīga persona, šādas personas ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona;

9.4.3. uzsākot darījuma attiecības ar klientu, vai arī darījuma attiecību vai gadījuma darījuma attiecību laikā tiek konstatēts, ka klients ir no augsta riska trešās valsts (šādā gadījumā Advokātam ir jāveic visi 9.1.punktā minētie pasākumi) (Likuma 25¹.p. 1.d.);

9.4.3.¹ uzsākot un uzturot darījuma attiecības vai veicot gadījuma rakstura darījumu ar klientu, kas veic kryptoaktīvu pārvedumu uz pašuzturētu adresi vai no tās;

9.4.4. citos Pastāvīgas juridiskās palīdzības vai Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanas Klientam gadījumos, ja ir konstatēts augsts NILL/TF/PF risks vai Starptautisko vai Nacionālo sankciju apiešanas risks.

9.4.¹ Advokāts, pamatojoties uz risku novērtējumu, piemēro vienu vai vairākus šīs Instrukcijas 9.1.apakšpunktā minētos klienta padziļinātās izpētes pasākumus, uzsākot un praktiski veicot Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanu vai Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanu klientam, kura patiesais labuma guvējs ir politiski nozīmīga persona, politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona (Likuma 22.panta 2.¹ daļa).

9.5. Instrukcijas 9.4. un 9.4.¹ apakšpunktā noteiktajā gadījumā Advokāts veic vienu vai vairākas no turpmāk norādītajām darbībām (Likuma 23.p. 1.d.):

9.5.1. iegūst papildu dokumentus vai informāciju, kas apliecina klienta identitāti;

9.5.2. veic papildus iesniegto dokumentu pārbaudi vai iegūst citas dalībvalstī reģistrētas kredītiestādes vai finanšu iestādes apstiprinājumu par to, ka klientam ir darījuma attiecības ar šo kredītiestādi vai finanšu iestādi un kredītiestāde vai finanšu iestāde ir veikusi klienta identifikāciju klātienē;

9.5.3. nodrošina, lai pirmais maksājums darījuma attiecību ietvaros tiek veikts ar tāda konta starpniecību, kas kredītiestādē, uz kuru attiecas no šā likuma vai Eiropas Savienības tiesību aktiem izrietošas prasības par NILL/TF/PF novēršanu, ir atvērts uz klienta vārda;

9.5.4. pieprasa klienta personisku klātbūtni pirmā darījuma veikšanā;

9.5.5. ja klients ir fiziskā persona — rezidents —, iegūst klienta identitāti apliecināšu informāciju no dokumenta, ko klients ir parakstījis ar drošu elektronisko parakstu.

9.6. Uzsākot Pastāvīgas juridiskās palīdzības vai Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanu klientam, Advokāts, veicot uz risku novērtējumu balstītus pasākumus, noskaidro, vai klients vai tā patiesais labuma guvējs ir politiski nozīmīga persona vai politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis, vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona (Likuma 25.p.1.d) vismaz divos no šādiem veidiem (FID Politiski nozīmīgu personu risku vadības vadlīnijas <https://fid.gov.lv/darbibas-jomas/vadlinijas-tipologijas-riki>):

9.6.1. saņemot klienta apstiprinātu paziņojumu par politiski nozīmīgu personu vai politiski nozīmīgas personas ģimenes locekli, vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistītu personu;

9.6.2. izmantojot ziņas vai dokumentus no Latvijas Republikas vai ārvalsts informācijas sistēmām, tostarp, Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienesta publiskojamo datu bāzi <https://www6.vid.gov.lv/PNP>;

9.6.3. patstāvīgi noskaidrojot patieso labuma guvēju, ja ziņas par to nevar iegūt citādi (piemēram, izmantojot meklēšanas rīkus internetā).

9.7. Advokāta iekšējās kontroles sistēmai, pamatojoties uz risku novērtējumu, jānodrošina iespēju konstatēt, ka klients, kas, uzsākot darījuma attiecības (Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanu klientam), nav politiski nozīmīga persona vai politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis, vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona, par tādu kļūst pēc darījuma attiecību uzsākšanas (Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanas) (Likuma 25.p.2.d.).

9.8. Ja pirms Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanas uzsākšanas vai Pastāvīgas juridiskās palīdzības sniegšanas laikā tiek konstatēts, ka klients vai tā patiesais labuma guvējs ir politiski nozīmīga persona vai politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis, vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona, Advokāts veic šādus pasākumus (Likuma 25.p.3.d.):

9.8.1. saņem Atbildīgās personas piekrišanu darījuma attiecību uzsākšanai vai turpināšanai (šajā punktā minētais nosacījums attiecas tikai uz zvērinātu advokātu birojiem);

9.8.2. veic un dokumentē uz risku novērtējumu balstītus pasākumus, lai noteiktu klienta un tā patiesā labuma guvēja līdzekļu izcelsmi un materiālo stāvokli raksturojošas labklājības izcelsmi. Advokāts līdzekļu izcelsmi un materiālo stāvokli raksturojošas labklājības izcelsmi noskaidro, izmantojot klienta sniegto un publiski pieejamo informāciju.

9.9. Advokāts, sniedzot Pastāvīgu juridisko palīdzību politiski nozīmīgai personai vai politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklim, vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistītai personai, pastāvīgi īsteno klienta veikto darījumu pastiprinātu uzraudzību (Likuma 25.p. 4.d.), piemēram, vai par juridisko palīdzību nenorēķināsies trešā persona vai darījuma noteikumi neliecina par korupcijas risku (īpaši labvēlīgi vai citādi netipiski noteikumi).

9.10. Advokāts, pamatojoties uz riska izvērtējumu, izbeidz piemērot klienta padziļināto izpēti saistībā ar tā atbilstību politiski nozīmīgas personas, politiski nozīmīgas personas ģimenes locekļa vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistītas personas statusam, ja (Likuma 25.p. 5.d.):

9.10.1. politiski nozīmīgā persona nomirst;

9.10.2. politiski nozīmīgā persona vairs neieņem nozīmīgu publisku amatu vismaz 12 mēnešus un tās darījuma attiecības vairs nerada augstu NILL/TF/PF risku.

III nodaļa. Risks un riska izvērtējums

10. Ar klientu saistītā riska novērtējums

10.1. Advokāts veic NILL/TF/PF riska novērtējumu atbilstoši šīs Instrukcijas nodaļai, izmantojot uz risku novērtējumu balstītu pieeju. Riska novērtējuma dokumentēšanai Advokāts, ņemot vērā konstatēto risku un Advokāta izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā paredzēto kārtību, var aizpildīt Pielikuma Nr. 2 veidlapu vai nodrošināt riska novērtējuma dokumentēšanu citā formā, kas ļauj pārskatāmi identificēt risku līmeni un tā pamatojumu.

10.2. Veicot klienta riska novērtēšanu, Advokāts izvērtē Instrukcijas 10.3.apakšpunktā minētos riskus kopsakarā un saistībā ar konkrētajiem faktiskajiem apstākļiem.

10.3. Novērtējot NILL/TF/PF risku, Advokāts ņem vērā riskus kopsakarā, izvērtējot to savstarpējo ietekmi un samērīgumu, jo īpaši ņemot vērā sniegtās juridiskās palīdzības raksturu un ar to saistīto NILL/TF/PF ievainojamību¹. Risku novērtēšanā Advokāts ņem vērā Likuma 11.¹ panta otro daļu, kā arī:

10.3.1 Ar klientu vai klienta patiesā labuma guvēja saistīto risku;

10.3.2. Ar klienta juridisko formu, īpašnieku struktūru un uzvedību saistīto risku;

10.3.3. Ar klienta vai Klienta patiesā labuma guvēja saimniecisko vai personisko darbību saistīto risku;

10.3.4. Klienta rezidences vai reģistrācijas valsts risku;

10.3.5. Ar klienta izmantoto pakalpojumu un produktu saistīto risku (piemēram, izmantotās juridiskās palīdzības raksturu un tās ievainojamība NILL/TF/PF jomā);

10.3.6. Pakalpojumu un produktu piegādes kanālu risku.

10.4. Riska novērtēšanu Advokāts veic atbilstoši iegūtajai informācijai no publiski pieejama, uzticama un neatkarīga avota, kas var tikt iekļauts Instrukcijas Pielikuma Nr.1 veidlapā, vai arī var tikt dokumentēts citādā veidā atbilstoši Advokāta iekšējās kontroles sistēmā noteiktajai kārtībai.

10.5. Ja Advokāts pēc risku novērtēšanas saņem informāciju par apstākļiem, kas ietekmē NILL/TF/PF risku, Advokāts veic atkārtotu risku izvērtējumu (Likuma 11.¹ p. 7.d).

¹ NILL/TF/PF ievainojamība šajā kontekstā ir iespējamība, ka juridiskās palīdzības sniedzējs, sniedzot konkrēto juridisko palīdzību, var tikt iesaistīts NILL/TF/PF. Piemēram,

- Advokāta klients ir zema riska un saprotamu līdzekļu izcelsmi un vēlas iegādāties nekustamo īpašumu no pārdevēja, kas īpašumu izkrāpis vai iegādājies vēsturiski par nelegāliem līdzekļiem un uz to norāda acīmredzami riska faktori. Tādēļ klienta izpēte ir jāvērtē kontekstā ar potenciālā darījuma risku, kas var ne tikai kaitēt klienta interesēm, bet arī advokāts var tikt iesaistīts darījumā, kas veicinātu NILL/TF/PF.
- Advokātam klients ir augsta riska – uzņēmums, kas darbojas azartspēļu jomā un ir ar negatīvu informāciju, ka bieži tiek sodīts par NILL/TF/PF pārkāpumiem, tomēr klients vēlas palīdzību ar preču zīmes uzturēšanu vai valdes locekļu skaita samazināšanai, grozot statūtus, – pakalpojums, kam ir maza iespēja, ka ar to varētu legalizēt noziedzīgus līdzekļus. Līdz ar to uzņēmuma augstais risks nav kritisks zema riska pakalpojumam.

10.6. Advokāts var piemērot vienkāršoto klienta izpēti Likuma 26.pantā noteiktajos gadījumos, tas ir, identificēt klientu un saskaņā ar Likuma 11.¹ pantu pārliecināties, ka klients nav sankciju subjekts un nepastāv acīmredzamas aizdomīga darījuma pazīmes. Saskaņā ar minētā panta septīto daļu, ievērojot šajā punktā noteikto, papildus advokāts vienkāršoto izpēti var veikt gadījumos, kad:

10.6.1. advokāts sniedz vienas reizes konsultāciju klientam (viens e-pasts vai īss slēdziens rakstveidā, saruna ar klientu), kas ir Latvijas pilsonis un neietver dokumentu sagatavošanu (līgumi, statūti u.tml.).

10.6.2. Klientam sniedzamā juridiskā palīdzība saistībā ar darījumu neietver iespēju pārvest līdzekļus (aktīvus) un ir saistīta ar vispārīgu konsultāciju;

10.6.3. Klients ir Latvijas pilsonis, kas nav sankciju subjekts un vēlas saņemt juridisko palīdzību par darījumu, kas notiek Latvijā starp Latvijas rezidentiem un darījums finansēts, izmantojot kontus Latvijas kredītiestādēs, klients nav politiski nozīmīga persona, un juridiskā palīdzība neietver juridisko personu vai juridisko veidojumu dibināšanu vai klienta līdzekļu pārvaldīšanu.

11. Riska kategorijas

11.1. Advokāta klienti atbilstoši NILL/TF/PF riskam tiek iedalīti zema, vidēja un augsta riska klientos atbilstoši sekojošiem nosacījumiem:

11.1.1. **Zems risks** – ja klientu neraksturo neviens risku paaugstinošs faktors un to raksturo vismaz viens risku pazeminošs faktors;

11.1.2. **Vidējs risks** – ja:

11.1.2.1. klientu neraksturo neviens risku paaugstinošs faktors un neviens risku pazeminošs faktors; vai

11.1.2.2. klientu raksturo ne vairāk kā divi risku paaugstinoši faktori un Advokāts pēc atsevišķa izvērtējuma ir raksturojis klientu kā vidēja riska klientu;

11.1.3. **Augsts risks** – ja:

11.1.3.1. Klientu raksturo vairāk nekā divi risku paaugstinoši faktori;

11.1.3.2. Klientu raksturo mazāk nekā trīs risku paaugstinoši faktori un Advokāts pēc atsevišķa izvērtējuma ir raksturojis klientu kā augsta riska klientu.

11.1.3.3. Klientu raksturo vismaz viens no sekojošiem apstākļiem:

11.1.3.3.1. Klients ir politiski nozīmīga persona, politiski nozīmīgas personas ģimenes loceklis vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistīta persona;

11.1.3.3.2. Ir pamatotas aizdomas par klienta vai tā patiesā labuma guvēja iespējamo saistību ar NILL/TF/PF, kaut arī par klientu nav saņemtas ziņas no Finanšu izlūkošanas dienesta;

11.1.3.3.3. Pret klientu ir uzsākts kriminālprocess un/vai klients ir notiesāts par NILL/TF/PF;

11.1.3.3.4. Par klientu saņemtas ziņas no Finanšu izlūkošanas dienesta vai citas tiesībsargājošas institūcijas, ka klients vai tā patiesā labuma guvējs tiek turēts aizdomās par NILL/TF/PF vai pret to ir noteiktas Starptautiskās vai Nacionālās sankcijas;

11.1.3.3.5. Klients mēģina izvairīties no informācijas sniegšanas vai mēģina slēpt savu saimniecisko darbību;

11.1.3.3.6. Klients ir čaulas veidojums;

11.1.3.3.7. Klients nav piedalījies klātienē identifikācijā, izņemot gadījumus, kad ir veikta neklātienē identifikācija atbilstoši Instrukcijas 7.3.apakšpunktam.

11.2. Advokāts var nepiemērot Instrukcijas 11.1.apakšpunktā minēto pieeju un izmantot paša izstrādātu pieeju, ja tā atbilst visiem šādiem noteikumiem:

11.2.1. Advokāts klientu NILL/TF/PF riska novērtējuma ietvaros iedala vismaz trijos riska līmeņos – zems, vidējs un augsts risks.

11.2.2. Advokāts nosaka riska līmeņa noteikšanas kritērijus, to savstarpējo ietekmi un piemērošanas kārtību savā izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā, ņemot vērā sniegtās juridiskās palīdzības raksturu, klienta profilu, Klienta darījuma būtību, kā arī Instrukcijā norādītos un citus objektīvi konstatējamus risku paaugstinošus un risku pazeminošus faktoros.

11.2.3. Advokāts izmanto skaitlisko riska novērtēšanas sistēmu, lai kopsakarā izvērtētu Instrukcijas 10.3.1. – 10.3.6.apakšpunktā minētos faktoros, risku paaugstinošus un pazeminošus faktoros, tostarp, paredzot katram no tiem svaru kopējā riska novērtējuma rezultātā, izmantojot pieeju, ka viens riska veids tiek izvērtēts kopsakarā ar citu.

11.3. Advokāts var paredzēt to, kāds risks uzskatāms par nepieļaujamu neatkarīgi no pamatotām aizdomām par NILL/TF/PF – Advokāta iekšējās kontroles sistēmā noteikta riska faktoru kombinācija, pie kuras Advokāts nesniedz juridisko palīdzību (piemēram, klients ir no augsta riska trešās valsts ar plaši pieejamu negatīvo informāciju publiskajos avotos, tā mazākuma akcionārs ir sankciju subjekts, un vēlas iegādāties luksusa nekustamo īpašumu Latvijā, turklāt šo darījumu finansēs no uzrādītāja akciju pārdošanas darījuma beznodokļu valstī), jo uzskata, ka šādu risku ar viņam pieejamiem resursiem nav iespējams efektīvi pārvaldīt.

11.4. Riska kategoriju pārskata, aktualizējot informāciju par klientu, veicot kārtējo klienta izpēti, darījumu uzraudzību vai saņemot informāciju, kas iepriekš nebija zināma.

12. Risku paaugstinošie faktori

12.1. Piemērojot uz risku novērtējumu balstītu pieeju, Advokāts riska novērtējumā ņem vērā faktoros, kas objektīvi var paaugstināt iespēju, ka klients veic vai var veikt NILL/TF/PF. Šie faktori tiek izvērtēti kopsakarā ar citiem klienta, darījuma, pakalpojuma, ģeogrāfiskajiem un citiem apstākļiem, un to izmantošana riska novērtējumā, tostarp dokumentēšanas apjoms, tiek noteikta atbilstoši Advokāta izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā paredzētajai kārtībai, nepieciešamības gadījumā izmantojot Pielikuma Nr. 2 veidlapu. Cita starpā par risku paaugstinošiem faktoriem uzskatāmi Likuma 11.¹ panta trešajā daļā norādītie faktori un vismaz šādi faktori:

12.1.1. klients ir juridisks veidojums, kas ir privāto aktīvu pārvaldīšanas sabiedrība (trasts);

12.1.2. klients ir juridiskā persona, kura emitē vai ir tiesīga emitēt uzrādītāja akcijas (kapitāla vērtspapīrus) vai kurai ir īpašnieki, kas ir patiesā labuma guvēja labā turēto kapitāla daļu reģistrētie īpašnieki;

12.1.3. klienta – juridiskās personas vai juridiskā veidojuma – īpašnieku vai dalībnieku struktūra ir klienta saimnieciskajai darbībai neraksturīga vai sarežģīta;

12.1.4. (*Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2026.gada 9.jūnija lēmumu Nr.185, protokols Nr.10*);

12.1.5. klients ir juridisku veidojumu dibināšanas un darbības nodrošināšanas pakalpojumu sniedzējs;

12.1.6. (*Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2026.gada 9.jūnija lēmumu Nr.185, protokols Nr.10*);

12.1.7. klients saziņai ar Advokātu izmanto privātbaņķiera pakalpojumus;

12.1.8. klients izmanto pakalpojumus, produktus vai to piegādes kanālus, kas veicina anonimitāti;

12.1.9. klients izmanto pakalpojumus, produktus vai to piegādes kanālus, kas ierobežo tā izpēti vai personiskās un saimnieciskās darbības pārzināšanas iespējas;

12.1.10. klienta saimnieciskajai darbībai raksturīgs būtisks skaidras naudas īpatsvars, kas tādējādi rada paaugstinātu NILL/TF/PF risku;

12.1.11. (*Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2026.gada 9.jūnija lēmumu Nr.185, protokols Nr.10*);

12.1.12. (*Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2026.gada 9.jūnija lēmumu Nr.185, protokols Nr.10*);

12.1.13. klients izmanto jaunus pakalpojumus, produktus vai to piegādes kanālus vai jaunas tehnoloģijas, kas šajā nozarē ir neraksturīgas;

12.1.14. Klients vai tā patiesā labuma guvējs vai klienta galvenie sadarbības partneri ir saistīti ar paaugstināta riska jurisdikciju, proti, augsta riska trešo valsti vai tās teritoriju, t. sk. valsti vai teritoriju:

12.1.14.1. kuru Finanšu darījumu darba grupa (*Financial Action Task Force*) atzinusi par augsta riska un citām monitorējamām teritorijām (<http://www.fatf-gafi.org/countries/#high-risk>);

12.1.14.2. kuru Eiropas Komisija saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2022/229 (2022.gada 7.janvāris) ir noteikusi kā augsta riska trešo valsti, kas nepietiekami cīnās ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0229&qid=1645607900056&from=EN>);

12.1.14.3. kura saskaņā ar Ministru kabineta 2023.gada 27.jūnija noteikumiem Nr.333 “Zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju saraksts” ir iekļauta zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju sarakstā;

12.1.14.4. kurā pastāv augsts korupcijas risks, Advokātam iekšējās kontroles sistēmā definējot rādītāju, kā to nosaka (piemēram, pēc *Transparency International* reitinga);

12.1.14.5. kurā ir augsts tādu noziedzīgu nodarījumu līmenis, kuru rezultātā var tikt veikta NILL/TF/PF (piemēram, izmantojot organizētās noziedzības reitingu vai Bāzeles valstu reitingu);

12.1.14.6. pret kuru noteiktas Starptautiskās, Nacionālās vai atsevišķas Eiropas Savienības vai OFAC sankcijas;

12.1.14.7. kura sniedz finansējumu vai atbalstu teroristu darbībām vai kuras teritorijā darbojas Ministru kabineta atzītu valstu vai starptautisko organizāciju, kuras sastādījušas to personu sarakstus, kas tiek turētas aizdomās par iesaistīšanos teroristiskās darbībās vai masu iznīcināšanas ieroču izgatavošanā, glabāšanā, pārvietošanā, lietošanā vai izplatīšanā, sarakstos iekļautas teroristu organizācijas;

12.1.14.8. kura ir atteikusies sadarboties ar starptautiskajām organizācijām NILL/TF/PF novēršanas jomā;

12.1.15. klients nodarbojas ar kādu no sekojošiem komercdarbības veidiem un šiem veidiem konkrētās juridiskās palīdzības kontekstā ir ietekme uz līdzekļu izcelsmi, ko izmantos darījumā:

- 12.1.15.1. azartspēļu organizēšana;
- 12.1.15.2. inkasācijas pakalpojumu sniegšana;
- 12.1.15.3. starpniecība darījumos ar nekustamajiem īpašumiem;
- 12.1.15.4. tirdzniecība ar dārgmetāliem un dārgakmeņiem;
- 12.1.15.5. tirdzniecība ar ieročiem un munīciju;
- 12.1.15.6. pārapirošināšanas pakalpojumu sniegšana, izņemot gadījumus, ja pakalpojumu sniedzējs ir atbilstoši licencēts un tiek veikta pakalpojuma sniedzēja uzraudzība vai pakalpojuma sniedzējam starptautiskās reitinga aģentūras devušas vērtējumu investīciju kategorijā;
- 12.1.15.7. naudas pakalpojumu sniegšana (piemēram, norēķinu kases, valūtas maiņas punkti, naudas pārskaitījumu aģenti vai citi pakalpojumu sniedzēji, kas piedāvā naudas pārskaitījumu iespējas);
- 12.1.15.8. ieguldījumu pakalpojumu un ieguldījumu blakus pakalpojumu sniegšana, izņemot gadījumus, ja pakalpojumu sniedzējs ir atbilstoši licencēts dalībvalstī vai trešajā valstī, kuras normatīvo aktu prasības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā ir līdzvērtīgas Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām, un tiek veikta pakalpojumu sniedzēja uzraudzība;
- 12.1.15.9. dažādu konsultāciju (piemēram, finanšu, mārketinga, u.tml.) sniegšana, izņemot gadījumus, ja pakalpojumu sniedzējs ir atbilstoši licencēts dalībvalstī vai trešajā valstī, kuras normatīvo aktu prasības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā ir līdzvērtīgas Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām, un tiek veikta pakalpojumu sniedzēja uzraudzība;
- 12.1.16. klients ir trešās valsts pilsonis, kas pieprasa vai ir saņēmis termiņuzturēšanās atļauju saistībā ar ieguldījumu kapitālsabiedrības pamatkapitālā, nekustamā īpašuma iegādi, bezprocentu valsts vērtspapīru iegādi vai pakārtotajām saistībām ar Latvijas Republikas kredītiestādi.

13. Risku pazeminoši faktori

13.1. Izvērtējot NILL/TF/PF risku, Advokāts riska novērtējumā ņem vērā arī faktorus, kas objektīvi var samazināt riska līmeni, ņemot vērā klienta profilu, sniegtās juridiskās palīdzības raksturu, darījuma būtību un citus būtiskus apstākļus. Risku pazeminošie faktori tiek izvērtēti kopsakarā ar riska paaugstinošiem faktoriem, un to ietekmi uz galīgo riska līmeni, kā arī dokumentēšanas apjomu, Advokāts nosaka atbilstoši savā izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā paredzētajai kārtībai, nepieciešamības gadījumā izmantojot Pielikuma Nr. 2 veidlapu.

13.2. Cita starpā par NILL/TF/PF risku pazeminošiem faktoriem uzskatāmi Likuma 11.¹ panta ceturtajā daļā norādītie faktori vai citi objektīvi identificējami apstākļi, kā arī zemāk norādītie faktori:

13.2.1. klienta rezidences vai reģistrācijas valstī darbojas efektīvas NILL/TF/PF novēršanas sistēmas;

13.2.2. klienta rezidences vai reģistrācijas valstī NILL/TF/PF novēršanas jomā ir noteiktas tādas prasības, kas atbilst to organizāciju, kuras nosaka standartus NILL/TF/PF novēršanas jomā, noteiktajiem starptautiskajiem standartiem, un valsts šīs prasības īsteno;

- 13.2.3. klienta rezidences vai reģistrācijas valstī ir zems korupcijas risks;
- 13.2.4. klienta rezidences vai reģistrācijas valstī ir zems tādu noziedzīgu nodarījumu līmenis, kuru rezultātā var tikt saņemti noziedzīgi iegūti līdzekļi;
- 13.2.5. (*Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2026.gada 9.jūnijā lēmumu Nr.195, protokols Nr.10*);
- 13.2.6. Klients ir komersants, kura akcijas ir iekļautas regulētā tirgū vienā vai vairākās dalībvalstīs;
- 13.2.7. Klients ir Latvijas Republika, atvasināta publiska persona, tiešās pārvaldes iestāde vai pastarpinātās pārvaldes iestāde, vai valsts vai pašvaldības kontrolēta kapitālsabiedrība;
- 13.2.8. Klients ir saistītais uzņēmums ar citu Advokāta klientu, kura NILL/TF/PF risku Advokāts novērtējis kā zemu, un tiem ir viens patiesais labuma guvējs;
- 13.2.9. Klients ir uzņēmums ar caurspīdīgu un pārbaudāmu saimniecisko darbību un tam ir laba reputācija;
- 13.2.10. Klientam sniedzamā juridiskā palīdzība neietver iespēju pārvest līdzekļus (aktīvus) un ir saistīta ar vispārīgu konsultāciju;
- 13.2.11. Klients ir Latvijas pilsonis, kas nav sankciju subjekts un vēlas saņemt juridisko palīdzību par darījumu, kas notiek Latvijā starp Latvijas rezidentiem un tiek darījums tiek finansēts, izmantojot kontu Latvijas kredītiestādē, klients nav politiski nozīmīga persona, un juridiskā palīdzība neietver juridisko personu vai juridisko veidojumu dibināšanu vai klienta līdzekļu pārvaldīšanu.

IV nodaļa. Klienta darījumu uzraudzība un dokumentu glabāšana

14. Klienta darījumu uzraudzība

14.1. Praktiski sniedzot Juridisko palīdzību klientam, Advokāts veic (Likuma 8.panta 2.d., 20.panta 1.d.):

14.1.1. informācijas par klienta saimniecisko vai personisko darbību aktualizēšanu, pārbaudot publiski interneta resursos par klienta darbību pieejamo informāciju (piemēram, klienta mājaslapa, *Google* meklētājs);

14.1.2. klienta darījumu, kuros tiek sniegta juridiskā palīdzība, pastāvīgu uzraudzību, lai pārliecinātos, ka šie darījumi nav uzskatāmi par aizdomīgiem darījumiem.

14.1.3. saprātīgus pasākumus, kuru mērķis ir izvērtēt, vai klienta sniegtā informācija, darījumu norise un ar tiem saistītie apstākļi kopumā atbilst sākotnējās klienta izpētes un riska novērtējuma secinājumiem. Konstatējot būtiskas neatbilstības vai izmaiņas, Advokāts aktualizē klienta izpēti un riska novērtējumu atbilstoši Instrukcijai.

14.2. Veicot Klienta darījumu uzraudzību, Advokāts, ievērojot uz risku novērtējumu balstītu pieeju, izpēta darījuma būtību un mērķi, un, lai pārliecinātos, vai darījumi nav uzskatāmi par aizdomīgiem, nodrošina pastiprinātu uzraudzību šādiem darījumiem (Likuma 20.p. 2.d.):

14.2.1. klientam netipiski lieliem, sarežģītiem darījumiem vai savstarpēji saistītiem darījumiem, kam nav šķietami ekonomiska vai nepārprotami tiesiska mērķa;

14.2.2. darījumiem, kuros piedalās personas no augsta riska trešajām valstīm.

14.3. Advokāts juridiskās palīdzības sniegšanas laikā nodrošina klienta un tā patiesā labuma guvēja izpētes informācijas aktualizēšanu un atkārtotu izvērtēšanu atbilstoši klientam piemītošajam NILL/TF/PF riskam. Atkārtotas klienta izpētes un informācijas aktualizēšanas biežumu Advokāts nosaka savā izstrādātajā iekšējās kontroles sistēmā, ievērojot, ka:

14.3.1. augsta riska klientiem atkārtota klienta izpēte veicama ne retāk kā reizi 18 mēnešos;

14.3.2. vidēja un zema riska klientiem atkārtotas klienta izpētes termiņš tiek noteikts, balstoties uz risku novērtējumu, taču nepārsniedzot piecus gadus.

Neatkarīgi no noteiktajiem termiņiem Advokāts veic klienta izpētes aktualizēšanu jebkurā gadījumā, ja juridiskās palīdzības sniegšanas laikā iegūta informācija vai darījumu norise vairs neatbilst sākotnējās klienta izpētes secinājumiem vai parādās jauni riska faktori.

14.4. Advokāts nosaka klienta pienākumu savlaicīgi paziņot par jebkādam izmaiņām klienta sniegtajā informācijā, kā arī brīdina par sekām, ja Advokāta pieprasītā informācija netiks sniegta.

15. Iegūto dokumentu, datu un informācijas uzglabāšana

15.1. Advokāts dokumentē klienta izpēti un riska novērtējumu apliecinātos dokumentus un pēc Latvijas Zvērinātu advokātu padomes vai Finanšu izlūkošanas dienesta pieprasījuma uzrāda šos dokumentus vai iesniedz šo dokumentu kopijas.

15.2. Advokāts piecus gadus pēc Pastāvīgas juridiskās palīdzības vai Atsevišķas juridiskās palīdzības sniegšanas izbeigšanas uztur un glabā (Likuma 37.p. 2.d.):

15.2.1. visu klienta izpētes gaitā iegūto informāciju, tai skaitā:

15.2.1.1. informāciju par klienta iekšzemes un starptautiskajiem darījumiem, iekšzemes un starptautiskajiem gadījuma rakstura darījumiem un šādiem kontiem,

15.2.1.2. klienta identifikācijas datus apliecināto dokumentu kopijas, klientu izpētes rezultātus un veikto analīžu rezultātus par klientu, klienta darījumu uzraudzības laikā iegūto informāciju par klienta darījumiem un darījumu mērķiem, kā arī pieejamo informāciju, kas iegūta, izmantojot elektroniskos identifikācijas līdzekļus, sertifikācijas pakalpojumus Elektronisko dokumentu likuma 1. panta 10. punkta izpratnē atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija regulai (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ direktīvu 1999/93/EK vai citus tehnoloģiskos risinājumus Ministru kabineta noteiktajā apjomā un kārtībā;

15.2.1.3. informāciju par klientu;

15.2.1.4. klienta paziņojumu par patieso labuma guvēju un tā kontrolējošo subjektu ķēdi;

15.2.1.5. klienta paziņojumu par politiski nozīmīgu personu vai politiski nozīmīgas personas ģimenes locekli, vai ar politiski nozīmīgu personu cieši saistītu personu;

15.2.3. informāciju par visiem klienta veiktajiem maksājumiem;

15.2.4. saraksti ar klientu, tajā skaitā arī elektroniskā pasta saraksti;

15.2.5. aizpildīto Instrukcijas pielikumu Nr.1, Nr.2 un Nr.3, ja Advokāts klienta izpētes procesā izmantoja minētos Instrukcijas pielikumus;

15.2.6. citus dokumentus, kas iegūti klienta izpētes laikā;

15.2.7. Informāciju par ziņojumiem Finanšu izlūkošanas dienestam, Valsts ieņēmumu dienestam un Valsts drošības dienestam.

15.3. Atsevišķos gadījumos, pēc Finanšu izlūkošanas dienesta norādījumiem, minētais dokumentu glabāšanas termiņš var tikt noteikts ilgāks par pieciem gadiem.

15.4. Advokātam ir tiesības elektroniski apstrādāt un glabāt klientu identifikācijas un izpētes rezultātā iegūtos datus par klientiem, to pārstāvjiem un patiesajiem labuma guvējiem.

15.5. Pēc Instrukcijas 15.2. vai 15.3.apakšpunktā noteiktā dokumentu un informācijas glabāšanas termiņa beigām Advokāts iznīcina tā rīcībā esošos dokumentus un informāciju, kas iegūta, piemērojot Instrukciju (Likuma 37.p. 2.¹. d.).

V nodaļa. Aizdomīgi darījumi un atturēšanās no darījumu veikšanas

16. Aizdomīgi darījumi

16.1. Par aizdomīgu darījumu atzīstams darījums vai darbība, kas rada pamatotas aizdomas, ka tajā iesaistītie līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar TF/PF vai šādu darbību mēģinājumu.

Aizdomīga darījuma kvalifikāciju Advokāts veic patstāvīgi, izvērtējot konkrētā klienta, Klienta darījuma un sniegtās juridiskās palīdzības apstākļus, vadoties no šīs Instrukcijas, kā arī no Finanšu izlūkošanas dienesta un Valsts ieņēmumu dienesta publicētajām vadlīnijām, tipoloģijām un riska indikācijām, ciktāl tās ir piemērojamas advokāta profesionālajai darbībai.

16.2. Izvērtējot, vai Klienta darījums ir atzīstams par aizdomīgu darījumu, Advokāts cita starpā var ņemt vērā šādas pazīmes, kas advokāta praksē var norādīt uz paaugstinātu NILL/TF/PF risku un darījuma aizdomīgu raksturu:

16.2.1. Slēpts vai neskaidrs patiesais labuma guvējs – sarežģītas, nepamatoti fragmentētas īpašumtiesību vai kontroles struktūras, nominālo personu izmantošana vai biežas patiesā labuma guvēja izmaiņas bez loģiska saimnieciska vai juridiska pamatojuma;

16.2.2. Klienta izvairīšanās no informācijas sniegšanas – nepilnīgas, pretrunīgas vai acīmredzami nepatiesas informācijas sniegšana Advokātam vai citām trešajām personām, vilcināšanās ar dokumentu iesniegšanu vai atteikšanās sniegt izpētei būtisku informāciju;

16.2.3. Darījuma neatbilstība klienta profilam – darījumi vai struktūras, kas nav samērīgas ar klienta darbības jomu, pieredzi, finanšu iespējām vai deklarēto saimniecisko vai personisko darbību;

16.2.4. Trešo personu iesaiste bez saprotama pamatojuma – maksājumi, instrukcijas vai faktiskā lēmumu pieņemšana no personām, kurām nav skaidras tiesiskas vai ekonomiskas saistības ar darījumu;

16.2.5. Neskaidra vai neizsekojama līdzekļu izcelsme – līdzekļi, kuru izcelsme nav samērīga ar klienta deklarēto mantisko stāvokli vai nav strukturēti izskaidrojami;

16.2.6. Skaidras naudas vai netipisku norēķinu izmantošana – skaidras naudas, kriptoaktīvu vai citu netipisku maksājumu veidu izmantošana situācijās, kur tas nav ekonomiski pamatoti vai raksturīgi;

16.2.7. Ekonomiski vai juridiski nepamatots darījums – darījumi ar cenām vai nosacījumiem, kas būtiski neatbilst tirgus praksei, vai darījumi bez saprotama juridiska, ekonomiska vai komerciāla pamatojuma vai būtības;

16.2.8. Neparasta steiga vai spiediens uz Advokātu – centieni paātrināt juridiskās palīdzības sniegšanu vai ierobežot darījuma un klienta izpētes iespējas, radot spiedienu pieņemt lēmumus bez pienācīgas informācijas;

16.2.9. Advokāta pakalpojumu izmantošana kā instruments – mēģinājumi izmantot Advokāta kontu, autoritāti vai procesuālās darbības līdzekļu pārvietošanai, slēpšanai, fiktīvu prasījumu vai parādu radīšanai un piedziņai;

16.2.10. Biežas un nepamatotas strukturālas izmaiņas – regulāra īpašnieku, valdes, darījuma pušu vai jurisdikciju maiņa bez skaidra biznesa vai juridiska pamatojuma;

16.2.11. Neadekvāta atlīdzība vai uzvedība saistībā ar atlīdzību – acīmredzami nesamērīgs honorārs, neparasta klienta attieksme pret izmaksām vai mēģinājumi ietekmēt Advokāta neatkarību;

16.2.12. Faktiskā lēmumu pieņēmēja slēpšana – klients rīkojas pēc trešo personu norādījumiem vai nespēj skaidri identificēt personas, kas pieņem galīgos lēmumus;

16.2.13. Pārmērīgi sarežģīta darījuma struktūra – vairāku starpnieku, juridisko instrumentu vai jurisdikciju iesaiste bez redzamas biznesa nepieciešamības;

16.2.14. Klients bez reālas saimnieciskās klātbūtnes – nav darbinieku, biroja, reālas darbības pazīmju, bet tiek veikti būtiski darījumi;

16.2.15. Neizskaidrojamas izmaiņas maksājumu struktūrā – pēkšņas izmaiņas maksātājā, maksājuma kontā vai norēķinu mehānismā bez loģiska un ekonomiska pamatojuma;

16.2.16. Bieža konsultantu vai advokātu maiņa – iepriekšējās sadarbības izbeigtas bez skaidra iemesla vai norādēm par atteikšanos sniegt pakalpojumu;

16.2.17. Darījuma pretējās puses radītie riski – aizdomas par darījuma partnera reputāciju, struktūru vai motivāciju, kas var liecināt par NILL/TF/PF risku;

16.2.18. Aktīvu vai uzņēmumu atkārtota ātra aprite – vairākkārtēja aktīvu/mantas pārdošana īsā laika posmā ar straujām vērtības izmaiņām bez skaidra un racionāla ekonomiska pamatojuma;

16.2.19. Strauji, nepamatoti darījumi – uzņēmumu vai kapitāldaļu/akciju iegādes vai citi strukturāli apjomīgi un ekonomiski sarežģīti darījumi bez darījuma izpētes (*due-diligence*) posma vai saprotamas komerciālās loģikas;

16.2.20. Juridiskās palīdzības pieprasīšana normatīvā regulējuma apiešanai – konsultācijas vai atzinumi, kuru mērķis ir formāli ievērot tiesību normas, bet faktiski apiet sankciju prasības.

16.3. Instrukcija nenosaka izsmeļošu aizdomīgu darījumu sarakstu, un neviena atsevišķa Instrukcijas 16.2.1.-16.2.20.apakšpunktos norādītā pazīme pati par sevi automātiski nenozīmē, ka darījums ir aizdomīgs. Aizdomīga darījuma esamību Advokāts nosaka, kopumā izvērtējot visus konkrētā gadījuma apstākļus, balstoties uz profesionālu klienta, Klienta darījuma un NILL/TF/PF risku novērtējumu.

16.4. Advokāts pirms katra darījuma veikšanas pārbauda, vai darījums neatbilst aizdomīga darījuma tipoloģijai vai klienta darbību raksturojošai riska pazīmei.

17. Atturēšanās no darījuma veikšanas

17.1. Advokāts nesniedz juridisko palīdzību, ja tas saistībā ar darījumu konstatē nepieņemamu risku vai risku, kuru nevar pietiekami pārvaldīt (nevar pabeigt klienta izpēti).

17.1.¹ Ja advokāts konstatē aizdomīgu darījumu vai darbību, vai sankciju pārkāpšanu vai apiešanu, viņš ziņo saskaņā Instrukcijas 18.nodaļu.

17.1.² Ja advokātam ir pienākums veikt darījumu vai kādu darbību (piemēram, veikt maksājumu saskaņā ar līgumu), bet darījums ir saistīts vai ir pamatotas aizdomas, ka tas ir saistīts ar NILL/TF/PF, vai ir pamatotas aizdomas, ka līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai ir saistīti ar NILL/TF/PF vai šo noziedzīgo nodarījumu mēģinājumu, Advokāts pieņem lēmumu par atturēšanos no darījuma veikšanas, par to ziņojot Finanšu izlūkošanas dienestam.

17.2. Advokāts, atturoties no darījuma veikšanas, neveic nekādas darbības ar darījumā iesaistītajiem līdzekļiem, ja tādi ir Advokāta rīcībā, līdz brīdim, kad saņem Finanšu izlūkošanas dienesta rīkojumu izbeigt atturēšanos no darījuma veikšanas vai rīkojumu par līdzekļu iesaldēšanu (Likuma 32.p. 3.d.).

17.3. Izņēmuma gadījumos, ja atturēšanās no tāda darījuma veikšanas, par kuru ir pamatotas aizdomas, ka tas saistīts ar NILL/TF/PF, var kalpot par informāciju, kas palīdz iesaistītajām personām izvairīties no atbildības, Advokātam ir tiesības veikt darījumu, pēc tā veikšanas ziņojot par to Finanšu izlūkošanas dienestam (Likuma 36.p. 1.d.).

17.4. Instrukcijas 17.3.apakšpunkts nav attiecināms uz darījumiem, ko veic personas, attiecībā uz kurām Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai Eiropas Savienība noteikusi finanšu ierobežojumus (Likuma 36.p. 2.d.).

18. Ziņošana Finanšu izlūkošanas dienestam neatkarīgi no atturēšanās no darījuma

18.1. Advokāts ziņo Finanšu izlūkošanas dienestam par katru konsultētu, paredzētu (plānotu), pieteiktu, uzsāktu, atliktu, veiktu vai apstiprinātu aizdomīgu darījumu atbilstoši Likumā un Ministru kabineta 2021.gada 17.augusta noteikumos Nr.550 "Noteikumi par aizdomīgu darījumu ziņojumu un sliekšņa deklarācijas iesniegšanas kārtību un saturu" noteiktajai kārtībai.

18.2. Ziņošanas pienākums attiecas arī uz līdzekļiem, kas rada aizdomas, ka tie tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar terorisma un proliferācijas finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu, bet vēl nav iesaistīti darījumā vai tā mēģinājumā, kā arī uz gadījumiem, kad bijis pietiekams pamats konstatēt aizdomīgu darījumu, bet nepietiekamas uzmanības vai nolaidības dēļ ziņošanas pienākums nav veikts (Likuma 31.⁴p. 1.d. 2.pkt.).

18.3. Instrukcijā noteiktajos gadījumos ziņošanu Finanšu izlūkošanas dienestam Advokāts veic, izmantojot Finanšu izlūkošanas dienesta Finanšu izlūkošanas datu saņemšanas un analīzes sistēmu goAML (<https://goaml.fid.gov.lv>), reģistrējoties tajā kā Likuma subjektam (Likuma 31.⁴p. 1.d. 1., 2.pkt.).

18.4. Advokāts par atturēšanos no darījuma veikšanas nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darbdienā, ziņo Finanšu izlūkošanas dienestam.

18.5. Konstatējot aizdomīgu darījumu Likuma izpratnē, Advokāts nekavējoties ziņo arī Valsts ieņēmumu dienestam par tādu personas, kuras rezidences (reģistrācijas) valsts ir Latvijas Republika, aizdomīgu darījumu, kura pazīmes atbilst vismaz vienai no aizdomīguma pazīmēm nodokļu jomā Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22.² panta izpratnē.

18.6. Šīs Instrukcijas 18.5.apakšpunktā minēto ziņošanu Valsts ieņēmumu dienestam Advokāts veic šīs Instrukcijas 18.1.-18.3.apakšpunktā noteiktajā kārtībā, izmantojot Finanšu izlūkošanas dienesta Finanšu izlūkošanas datu saņemšanas un analīzes sistēmu goAML (Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22.² p. 1., 5.d.).

18.7. Advokātam ir pienākums (Sankciju likuma 17.pants un Likuma 31.⁴ pants) nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darbdienā ziņot Finanšu izlūkošanas dienestam par Starptautisko vai Nacionālo sankciju pārkāpšanu vai tās mēģinājumu, tostarp par iesaldētiem līdzekļiem un mēģinājumu apiet finanšu ierobežojumu izpildi vai šādu ierobežojumu faktisko apiešanu.

18.8. *(Apakšpunkts izslēgts ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2025.gada 11.februāra lēmumu Nr.52, protokols Nr.2).*

18.9. Instrukcijas 18.7.punkta pienākums neattiecas uz gadījumiem, kad Advokāts sniedz klientam juridisko palīdzību saistībā ar klienta izņemšanu no sankciju sarakstiem.

18.10. Advokāts Latvijas Zvērinātu advokātu padomei nodrošina Finanšu izlūkošanas dienestam iesniegto ziņojumu (ietverot to reģistrācijas datus) pieejamību (Likuma 31.⁴p. 4.d.).

VI nodaļa. Sliekšņa deklarācija
(nodaļa izslēgta ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomes 2021.gada 16.marta lēmumu Nr.48 (protokols Nr.4))

VII nodaļa. Apmācības

20. Apmācības

20.1. Advokāts nodrošina, lai ar to darba tiesiskajās attiecībās esošie juristi, bet zvērinātu advokātu biroja gadījumā - arī visi birojā praktizējošie advokāti, pārzina ar

NILL/TF/PF, kā arī Starptautiskajām un Nacionālajām sankcijām saistītos riskus, to novēršanu regulējošos normatīvos aktus, kā arī veic regulāru šo personu apmācību, lai pilnveidotu viņu prasmi konstatēt aizdomīgus darījumus un izpildīt Instrukcijā paredzētās darbības (Likuma 9.p.).

20.2. Instrukcijas 20.1.apakšpunktā minētās apmācības tiek veiktas ne retāk kā reizi 12 mēnešos. Ja Advokāts noslēdz darba tiesiskās attiecības ar jauniem juristiem vai zvērinātu advokātu birojam pievienojas jauni advokāti, Advokāts mēneša laikā iepazīstina šīs personas ar Advokāta NILL/TF/PF novēršanas un Starptautisko un Nacionālo sankciju ievērošanas iekšējo politiku un saistītajiem dokumentiem.

20.3. Ziņas par veiktajām apmācībām Advokāts saglabā un nepieciešamības gadījumā uzrāda Latvijas Zvērinātu advokātu padomei.

VIII nodaļa. Noslēguma jautājumi

21. Atbildība

21.1. Atbildīgā persona veic visus nepieciešamos pasākumus un darbības, lai nodrošinātu pilnīgu Instrukcijas prasību ievērošanu. Advokātu birojā Atbildīgās personas iecelšana neatbrīvo pārējos biroja Advokātus no pienākuma identificēt aizdomīgus darījumus un veikt citas darbības, ko nosaka Advokātu biroja iekšējās kontroles sistēma.

21.2. Par Instrukcijas prasību pārkāpumu zvērināti advokāti un zvērinātu advokātu palīgi ir disciplināri atbildīgi Latvijas Republikas Advokatūras likuma 71.panta noteiktajā kārtībā.

21.3. Par Instrukcijas prasību pārkāpumu zvērinātu advokātu birojā Atbildīgā persona ir disciplināri atbildīga Latvijas Republikas Advokatūras likuma 71.panta noteiktajā kārtībā.

22. Instrukcijas prasību ievērošana

22.1. Instrukcijā noteikts vispārīgs minimālo prasību apmērs Advokātiem NILL/TF/PF finansēšanas novēršanas un Starptautisko un Nacionālo sankciju ievērošanas jomā. Tomēr ikvienam Advokātam Instrukcija jāievēro atbilstoši konstatētajam riskam, nepieciešamības gadījumā piemērojot individuālus riska novēršanas pasākumus.

22.2. Atbildīgā persona nodrošina regulāru savas instrukcijas pārskatīšanu atbilstoši grozījumiem Likumā, citos normatīvajos aktos, dokumentējot šo procesu, bet ne retāk kā reizi 18 mēnešos (Likuma 8. panta 2.d.).

22.3. Advokāti ne retāk kā reizi 36 mēnešos novērtē un dokumentē Atbildīgās personas darbību NILL/TF/PF un sankciju novēršanas jomā (Likuma 8. panta 2.d., 10.panta 2¹.d. un 10.¹ pants). Veicot atkārtotu novērtējumu, var paredzēt tikai noteikta veida informācijas aktualizēšanu, neveicot pilnu atkārtotu novērtēšanu, un dokumentējot šādas rīcības pamatojumu.

22.4. Advokāti iekšējās kontroles sistēmā nosaka novērtēšanas kritērijus un novērtējuma dokumentēšanas kārtību. Advokāti ne retāk kā reizi 36 mēnešos veic un dokumentē Atbildīgas personas un citu atbildīgo personu (ja tādas ir ieceltas) novērtējumu, kas apliecina viņu atbilstību Likuma prasībām (Likuma 8. panta 2.d., 10.panta 2¹.d. un 10.¹ pants).

22.5. Latvijas Zvērinātu advokātu padome nepieciešamības gadījumā aktualizē Instrukciju, kā arī tās pielikumus, apstiprinot attiecīgus Instrukcijas grozījumus.

22.6. Ar Instrukcijas spēkā stāšanos spēku zaudē Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas instrukcija „Kārtība par veicamo pasākumu kopumu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma prasību izpildes nodrošināšanai”.

23. Personas datu apstrāde

23.1. Advokāts, piemērojot klienta izpētes pasākumus, iegūst un apstrādā fizisko personu datus atbilstoši Likuma un Sankciju likuma mērķiem sabiedrības interesēs vienīgi nolūkā novērst NILL/TF/PF un Starptautisko un Nacionālo sankciju pārkāpšanu un apiešanu un tos tālāk neapstrādā veidā, kas neatbilst minētajiem mērķiem. Personas datu apstrāde citiem mērķiem, tostarp komerciāliem mērķiem, ir aizliegta. (Likuma 5.² pants).

Pielikumi:

1. Klienta identifikācijas veidlapas:
 - 1.1. Fiziska persona – rezidents;
 - 1.2. Fiziska persona – nerezidents;
 - 1.3. Juridiska persona – rezidents;
 - 1.4. Juridiska persona – nerezidents.
2. Klienta risku novērtējuma veidlapa.
3. Sankciju izpētes veidlapas:
 - 3.1. Sankciju izpētes veidlapa – fiziska persona;
 - 3.2. Sankciju izpētes veidlapa - juridiska persona.